

GUIA DELS TREBALLADORS I LES TREBALLADORES DEL RÈGIM AUTÒNOM 2016

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	5
DONAR-SE D'ALTA COM A AUTÒNOM.....	6
LA DEDUCCIÓ DE LES DESPESES PRÈVIES A L'INICI DE L'ACTIVITAT .	10
QUOTA DE PAGAMENT D'AUTÒNOMS A LA SEGURETAT SOCIAL ANY 2016	12
IMPOSTOS AUTÒNOMS 2016.....	15
QUÈ ÉS EL LLIBRE DE VISITES?	20
CALENDARI FISCAL 2016 DE L'AUTÒNOM.....	21
TIPUS D'AUTÒNOMS	24
COOPERATIVA DE TREBALL ASSOCIAT, LES SOCIETATS LABORALS.	30
RÈGIM D'ESTIMACIÓ OBJETIVA DE L'IRPF (MÒDULS); RÈGIM D'ESTIMACIÓ DIRECTA SIMPLIFICADA DE L'IRPF; RÈGIM D'ESTIMACIÓ DIRECTA NORMAL-IRPF, I DECLARACIÓ DE LA RENDA DELS AUTÒNOMS	52
CONSEQÜÈNCIES DE L'ENTRADA EN VIGOR DE LA LLEI 27/2014	59
LA COMPTABILITAT DE L'AUTÒNOM.....	61
AJORNAR UN DEUTE AMB LA SEGURETAT SOCIAL I AMB HISENDA....	66
REQUISITS PER DONAR-SE DE BAIXA COM A AUTÒNOM	70
QUÈ CAL FER SI NO ENS PAGUEN LA FEINA QUE HEM FET	71
UN AUTÒNOM POT ESTAR DE BAIXA PER MALALTIA? (IT).....	75
PLURIACTIVITAT DELS AUTÒNOMS	77
LA JUBILACIÓ DE L'AUTÒNOM.....	80
REQUISITS QUE HAN DE COMPLIR ELS AUTÒNOMS PER SOL·LICITAR EL CESSAMENT D'ACTIVITAT	82

INTRODUCCIÓ

Moltes empreses, durant els últims anys, aprofitant la crisi, només ofereixen feina per a autònoms. Han arribat fins i tot a acomiadar treballadors i treballadores per després oferir-los ocupació a condició que es facin autònoms. El problema és que les persones que estan en aquesta situació són refractaris a demandar les empreses. La nostra experiència ens demostra que només un 0,5% de les persones que estan en aquestes situacions fraudulentament reclamen judicialment, amb l'agreujant que més del 90% d'aquests casos es resolen sense entrar a judici amb acords econòmics i reconeixent que el treballador o treballadora té un contracte mercantil.

Ens trobem amb moltes ofertes de treball **a través d'un contracte mercantil**, en lloc d'un contracte laboral. Aquesta fórmula de contractació és usada per les empreses principalment per estalviar-se les cotitzacions a la Seguretat Social que estan obligades a contreure amb un contracte laboral.

En un contracte mercantil, **el treballador o treballadora és considerat un treballador o treballadora per compte propi i, com a tal, té les obligacions tributàries del denominat *treballador o treballadora autònom***, que són, en resum: donar-se d'alta a Hisenda, abonar la quota mensual a la Seguretat Social i realitzar les corresponents liquidacions trimestrals d'IVA.

El Reial decret 197/2009, de 23 de febrer, reglament de desenvolupament de la Llei 20/2007, hauria d'haver posat fi a la controvèrsia i als dubtes interpretatius per poder aplicar la condició de TRADE (treballador o treballadora autònom dependent) i, també, hauria d'haver eradicat la figura del fals autònom.

Segons la darrera Enquesta de població activa (EPA), 250.000 treballadors i treballadores autònoms es declaren econòmicament dependents, però només 13.000 TRADE estan inscrits a les oficines públiques d'ocupació.

Ens podem preguntar: i els 237.000 treballadors i treballadores restants? Són falsos autònoms o són TRADE?

En aquesta guia pots consultar el teu cas particular, així com obtenir informació sobre els autònoms. Si tens cap dubte, dirigeix-te al sindicat, on et podem ajudar i on podem aclarir qualsevol dubte relacionat amb la teva relació contractual.

DONAR-SE D'ALTA COM A AUTÒNOM

Donar-se d'alta com a autònom: descobreix quins tràmits et corresponen i com fer l'alta a Hisenda (declaració censal, model 036 i model 037) així com l'alta a la Seguretat Social (règim especial de treballadors i treballadores autònoms, RETA), a l'ajuntament i als organismes de Treball.

Els tràmits necessaris per donar-se d'alta com a autònom són els més senzills i ràpids de fer si vols desenvolupar una activitat econòmica per compte propi. Tot i així, suposa una certa càrrega de treball administratiu que se't pot entrevessar si no hi estàs avesat.

El tràmit mínim comprèn **l'alta a Hisenda i a la Seguretat Social**. En cas que vulguis obrir un local o un establiment, també hauràs de tramitar a l'ajuntament la **llicència d'obertura**, i si has de fer obres de millora o condicionament, la **llicència d'obres** corresponent. També hauràs de comunicar a l'organisme competent de la teva comunitat autònoma **l'obertura del centre de treball**. Des del juliol del 2015 ja no és obligatori legalitzar el **llibre de visites** davant la Inspecció de Treball.

1. Alta a Hisenda

El primer tràmit que has de fer, abans d'iniciar l'activitat, és donar-te d'alta a Hisenda. Per fer-ho, has de presentar la **declaració censal (models 036 o 037)**, en la qual hauràs de consignar les teves dades personals, l'activitat a la qual et dedicaràs, la ubicació del teu negoci i els impostos que hauràs de pagar.

Cada vegada que hi hagi una variació en aquestes dades hauràs de presentar novament el model 036 o 037 amb la corresponent modificació.

El **model 037** és una versió simplificada del **model 036** que poden fer servir gairebé tots els autònoms, excepte, per exemple, els que tinguin règims especials d'IVA o hagin de figurar en el registre d'operacions intracomunitàries, ja que poden presentar-lo totes les persones físiques amb NIF i amb domicili fiscal coincident amb el de gestió administrativa, sempre que no estiguin inclosos en els règims especials de l'IVA (amb excepció del simplificat, agricultura, ramaderia i pesca o de recàrrec d'equivalència) i no figurin en el registre de devolució mensual (REDEME), en el d'operadors intracomunitaris o en el de grans empreses.

A l'hora de declarar l'activitat hauràs de seleccionar algun dels epígrafs de **l'impost d'activitats econòmiques (IAE)**, regulats en el Reial decret legislatiu 1175/1990, que inclou àmplies llistes d'activitats empresarials i professionals. Segurament estaràs exempt del pagament de l'IAE, ja que només s'ha de pagar en cas de facturar més d'1 milió d'euros anuals. Si no n'estiguessis exempt, hauràs de presentar el model 840/848.

2. Alta a la Seguretat Social

En el termini de 30 dies des que et donis d'alta a Hisenda hauràs de donar-te d'alta al règim especial de treballadors i treballadores autònoms (RETA) de la Seguretat Social. Per fer-ho, hauràs de presentar el **model TA0521** en alguna de les administracions de la Seguretat Social, juntament amb la fotocòpia del DNI o equivalent i la fotocòpia de l'alta a Hisenda. En el cas d'una comunitat de béns, hauràs d'aportar una còpia del contracte subscrit entre els socis i sòcies comuns, i si et dones d'alta com a soci o sòcia d'una societat, l'original i la còpia del document de constitució de la societat.

En el moment de l'alta definiràs la teva base de cotització i les cobertures per les quals cotitzaràs.

3. Què és la llicència d'obertura i activitat?

És una llicència municipal obligatòria perquè en un local, una nau o una oficina es pugui dur a terme una activitat comercial, industrial o de serveis. Consisteix en un document que acredita el compliment de les condicions d'habitabilitat i d'ús d'aquesta activitat.

La llicència d'obertura o activitat es concedeix a **l'amo d'un negoci** per al desenvolupament d'una activitat determinada. S'haurà de renovar cada vegada que canviï l'activitat desenvolupada al local, que el local experimenti modificacions o que canviïn les persones que siguin les propietàries del negoci, per exemple en cas de traspàs.

Normalment, per tramitar-la, hauràs de dirigir-te al departament o a l'àrea d'urbanisme de l'ajuntament corresponent al lloc on duràs a terme l'activitat.

El cost de la llicència d'obertura es calcula per a cada local tenint en compte tres factors: rellevància comercial del carrer, mida del local i tipus d'activitat.

Hi ha diversos tipus d'activitats: activitats innòcues, que són aquelles que no generen molèsties, impacte mediambiental ni risc per a béns o persones; activitats qualificades, que són aquelles considerades molestes o bé insalubres, nocives i/o perilloses (hostaleria, activitats industrials, determinats comerços i serveis), i també hi ha activitats exemptes, com les que es realitzen en el domicili quan no hi ha atenció al públic ni molèsties als veïns.

El cost del permís municipal de les activitats qualificades és més gran, així com el nombre de requisits administratius, incloent-hi la necessitat de presentar un projecte tècnic signat per un tècnic autoritzat (perit, arquitecte tècnic, enginyer o similar).

Atesa la demora en l'aprovació de llicències per part de molts ajuntaments, potser t'interessarà començar a funcionar un cop hakis presentat la sol·licitud, això sí, havent-te assegurat que compleixes tots els requisits necessaris per a la teva activitat, ja que en cas contrari et veuràs obligat a tancar o a esmenar les deficiències detectades, o fins i tot a haver de pagar alguna multa.

Esbrina bé els requisits de la teva activitat

A l'hora de buscar un local, una nau o una oficina per al teu negoci, has de tenir sempre present la seva adequació als requisits exigits per al tipus d'activitat que s'hi desenvoluparà. És molt important que esbrinis aquests requisits abans de començar a buscar (pregunta al teu ajuntament o a una empresa especialitzada) per poder utilitzar-los com a filtre.

Per evitar despeses inesperades, assegura't que el local compleix tots els requisits necessaris abans de comprar-lo o llogar-lo. Comprova fins i tot si al local ja s'exercia aquesta activitat, ja que la normativa cada vegada és més exigent i els locals amb llicències d'obertura antigues moltes vegades no compleixen la normativa actual, que és la que t'exigirà a tu l'ajuntament.

En el cas de les activitats qualificades, cal aportar un projecte tècnic més complet que permeti emetre els corresponents informes municipals, que variaran segons les característiques i la dimensió del negoci (informes urbanístics, industrials, sanitaris, mediambientals o jurídics).

Els **professionals acreditats** per realitzar aquest tipus d'informes i projectes tècnics són generalment arquitectes, arquitectes tècnics, aparelladors i enginyers tècnics industrials, que, en tot cas, han d'estar col·legiats, ja que serà necessari incorporar el **visat** del col·legi professional. Sovint no només preparen la informació tècnica, sinó que es tracta d'empreses especialitzades que et poden assessorar i fins i tot adaptar el local per al compliment dels requisits.

El projecte ha de preveure totes les característiques de l'establiment i de l'activitat que s'hi desenvoluparà: plànols d'ubicació i distribució, dimensions, reformes que s'hi han de fer, instal·lacions i compliment de les normes aplicables.

En concret, en **totes les activitats** serà molt important observar tots els requeriments de la **lleï d'accessibilitat** per a persones discapacitades i de **llicències d'obres** en cas que sigui necessari fer reformes i obres al local.

A part, hi ha les normes aplicables a **determinades activitats**, com poden ser les d'**insonorització** (pubs, discoteques, espectacles, tallers, etc.), **higiene i manipulació d'aliments** (restaurants, bars, cafeteries, etc.) o **normativa en cas d'incendis** (allotjaments turístics, espectacles, activitats industrials, etc.).

Recorda que per a activitats molestes sol ser necessari el permís de la comunitat de veïns i que, respecte a les activitats en domicilis, ja no se solen concedir llicències per sobre del primer pis d'un edifici d'habitatges.

Cost de la llicència d'obertura i activitat

El cost de la llicència d'obertura té dos components:

- **Taxes de l'ajuntament:** es calculen per a cada local tenint en compte la rellevància comercial del carrer, la mida del local i el tipus d'activitat. Les taxes són lògicament superiors per a activitats qualificades i augmenten com més rellevant sigui un carrer o com més gran sigui un local. Varien d'un ajuntament a l'altre, des d'una quantitat mínima a petits municipis

fins a uns quants centenars d'euros per a activitats innòcues o més de mil per a activitats qualificades a ciutats com Madrid.

- **Cost de l'informe o projecte tècnic:** depèn de la complexitat del projecte i del preu que tingui estipulat l'empresa o el professional seleccionat, de manera que pot oscil·lar des d'un mínim de 600 fins a 1.000 euros per a activitats innòcues o el doble per a activitats qualificades. En projectes que suposin obres o necessitin permisos especials (determinades activitats industrials) el cost es pot disparar fins als 10.000 euros.

El **termini de resolució** o la resposta de l'ajuntament sol trigar uns quants mesos, i molt sovint fins i tot un any. A més, oscil·la en funció de la càrrega de treball i de l'ajuntament en qüestió.

Normativa del 2012 sobre llicències d'obertura: novetats

El Reial decret llei 19/2012, de 25 de maig, de mesures urgents de liberalització del comerç i de determinats serveis, va introduir importants novetats per flexibilitzar la concessió de les llicències d'obertura per part dels ajuntaments, per la qual cosa es van començar a denominar *llicències exprés*.

Així, en el cas de locals de menys de 300 metres quadrats, no és exigible la llicència prèvia d'obertura sinó que n'hi ha prou amb una declaració responsable o una comunicació prèvia a l'ajuntament en la qual l'empresari o empresària es compromet a comptar amb la llicència d'obertura corresponent. Aquest canvi és aplicable a negocis nous, tot i que també per a canvis de titularitat de les activitats comercials i de serveis, així com per a les llicències d'obres en reformes que no necessitin projecte d'obra.

A la pràctica, aquesta nova norma no suposa **grans canvis**, ja que continua sent necessari presentar un **informe tècnic** i pagar les **taxes municipals**, per la qual cosa els costos per a l'emprenedor i els ingressos continuaran sent similars per al minvat tresor públic municipal. S'ha d'acompanyar d'una **declaració responsable**.

En tot cas, amb la presentació d'aquests tres documents es podrà **començar a funcionar**, en espera, això sí, de l'obtenció de la llicència d'obertura definitiva una vegada que l'ajuntament hagi realitzat les inspeccions pertinents.

LA DEDUCCIÓ DE LES DESPESES PRÈVIES A L'INICI DE L'ACTIVITAT

Tràmit que cal seguir davant d'Hisenda

La normativa de l'Agència Tributària és prou clara en aquest sentit, ja que per regla general considera que només es poden desgravar les despeses associades a l'activitat i que, per tant, **no pot deduir-se cap despesa reflectida en una factura amb data anterior a la d'inici de l'activitat.**

Ara bé, deixa una porta oberta per a les situacions descrites de despeses i inversions prèvies a l'inici d'activitat, que consisteix a presentar el **model 036/037** (declaració censal) notificant en la segona pàgina una **alta prèvia a l'inici de l'activitat.**

D'aquesta manera, Hisenda considera que ens hem donat d'alta en l'activitat, però que no hem iniciat el funcionament de l'empresa, i a partir d'aquesta data admetrà les factures d'inversions i despeses necessàries per al desenvolupament de l'activitat. Aquesta és l'única manera de poder deduir aquest tipus de despeses, així que és molt important que ho tinguis en compte si has d'incórrer en alguna de les situacions descrites o en una altra de semblant.

No has d'oblidar que en el moment en què iniciïs per fi l'activitat, hauràs de tornar a presentar el model 036/037 per comunicar a Hisenda **l'alta definitiva** de la teva activitat.

Finalment, hi ha diverses sentències en la **jurisprudència** que van donar la raó a empreses que, sense haver fet una alta prèvia a l'inici, havien reclamat el seu dret a deduir l'IVA suportat en inversions i despeses prèvies a l'inici d'activitat, i que, això sí, van poder demostrar objectivament que s'havien dedicat a l'activitat. Sens dubte, un últim cartutx interessant, però complex, per la qual cosa resulta aconsellable seguir els procediments habituals d'Hisenda.

Són molts els negocis en els quals s'incorre en una sèrie d'inversions i de despeses abans d'iniciar l'activitat, moment que generalment coincideix amb l'alta en el règim d'autònoms, la contractació de personal (si n'hi hagués) i les primeres vendes i factures.

Vegem alguns **exemples** habituals d'aquesta situació:

- Les inversions i les despeses en la **reforma i l'adequació d'un local** comercial, una nau o una oficina, que són necessàries i lògicament anteriors a l'entrada en funcionament del negoci.
- Les inversions i les despeses en el **desenvolupament d'un negoci en línia**, com el disseny i el desenvolupament de la pàgina web i/o botiga virtual, procés que, de vegades, especialment si es fan desenvolupaments a mida, sol trigar uns quants mesos.
- Les despeses en **estudis de mercat o plans de negoci**, així com en **cursos de formació o viatges**, que es realitzen de manera prèvia a l'inici de l'activitat per reforçar els coneixements i les aliances dels promotors del projecte.

La comptabilitat que exigeix l'Agència Tributària als empresaris i empresàries i als professionals autònoms en el règim d'estimació directa simplificada o normal no és més que un mer instrument per a la confecció dels impostos als quals aquest col·lectiu ha d'enfrontar-se trimestralment.

La comptabilitat ens servirà per saber en tot moment allò que hem ingressat per la nostra activitat, allò que hem gastat, el que ens deuen i el que devem. Vist d'aquesta manera es tracta d'un control que tot bon empresari o empresària hauria de portar per saber en tot moment l'estat del seu negoci.

Els ingressos: factures emeses

Els ingressos són, potser, la part més fàcil de la comptabilitat. L'autònom ha de dur un **llibre de registre de les factures emeses** com a resultat del desenvolupament de la seva activitat. Aquest llibre no és més que una llista de totes les factures emeses, per ordre cronològic, i en el qual es reflecteix la informació següent:

- número de factura
- data d'emissió
- persona destinatària de la factura
- base imposable
- tipus d'IVA (4%, 8% o 18%)
- import de l'IVA
- retenció d'IRPF (si pel tipus de facturació s'ha de realitzar retenció en les factures emeses)

La funció d'aquest llibre de registre és saber el que s'ha facturat al llarg d'un període de temps determinat, normalment un trimestre, i serveix per comptabilitzar els ingressos que genera l'activitat.

Amb l'objectiu de dificultar l'eliminació de factures, i, per tant, el falsejament dels ingressos, l'Agència Tributària exigeix que la numeració de factures sigui incremental i contínua, amb la qual cosa no es permeten ni duplicats ni salts en la numeració.

QUOTA DE PAGAMENT D'AUTÒNOMS A LA SEGURETAT SOCIAL ANY 2016

MENORS DE 47 ANYS

Serà l'escollida per aquest grup dins de la base mínima (**893,10 euros**) i de la base màxima (**3.642,00 euros**).

A aquesta base se li aplicarà el tipus de cotització del **29,8%**.

Si el treballador o treballadora autònom no té la protecció per incapacitat temporal, el tipus serà del **26,5%**:

- Quota mínima amb incapacitat temporal ($893,10 * 29,8\%$): **266 euros/mes aproximadament**.
- Quota mínima sense incapacitat temporal ($893,10 * 26,5\%$): **236 euros/mes aproximadament**.

A més, els autònoms que s'hagin acollit al nou sistema de **protecció per cessament en l'activitat**, hauran d'afegir el tipus de cotització del **2,20 %**, i aquells que no tinguin coberta la protecció per les contingències derivades d'accidents de treball i malalties professionals, efectuaran una cotització addicional equivalent al **0,10%**, aplicat sobre la base de cotització triada, per al finançament de les prestacions de risc durant l'embaràs i la lactància.

TREBALLADORS I TREBALLADORES DE 47 ANYS

La base de cotització dels treballadors i treballadores que l'1 de gener del 2016 tinguin 47 anys serà la següent:

- Si la seva base de cotització durant el mes de desembre del 2015 va ser igual o superior a 1.945,80 euros mensuals, o causessin alta en aquest règim a partir d'aquesta data, poden triar entre les bases indicades anteriorment.
- Si la seva base de cotització durant el mes de desembre del 2015 va ser inferior a 1.945,80 euros mensuals, no podran triar una base de quantia superior a 1.964,70 euros mensuals, tret que exercitin la seva opció en aquest sentit abans del 30 de juny del 2016, cosa que produirà efectes a partir de l'1 de juliol del mateix any, o que es tracti del cònjuge supervivent del titular del negoci, que, com a conseqüència de la defunció d'aquest, hagi hagut de posar-se al capdavant del negoci i donar-se d'alta en aquest règim especial amb 47 anys, cas en què no existirà aquesta limitació.

MAJORS DE 48 ANYS

Les bases de cotització dels treballadors i treballadores autònoms que, l'1 de gener del 2016, tinguin complerts 48 anys o més seran les següents:

- Base mínima de cotització: 963,30 euros mensuals.
- Base màxima de cotització: 1.964,70 euros mensuals.

En aquest cas, si es tracta del cònjuge del titular del negoci que, com a conseqüència de la defunció d'aquest, hagi hagut de posar-se al capdavant del negoci i donar-se d'alta en aquest règim especial amb 45 anys o més, l'elecció de bases estarà compresa entre les quanties de 893,10 i 1.964,70 euros mensuals.

A més, la base de cotització dels treballadors i treballadores autònoms que **amb anterioritat als 50 anys** haguessin cotitzat en qualsevol dels règims del sistema de la Seguretat Social 5 anys o més, tindran les següents quanties:

- Si l'última base de cotització acreditada hagués estat igual o inferior a 1.945,80 euros mensuals, s'haurà de cotitzar per una base compresa entre 893,10 euros mensuals i 1.964,70 euros mensuals.
- Si l'última base de cotització acreditada hagués estat superior a 1.945,80 euros mensuals, s'haurà de cotitzar per una base compresa entre 893,10 euros mensuals i l'import d'aquella incrementat en un 1%, i, en cas que no s'aconseguís, es podrà optar per una base de fins a 1.964,70 euros mensuals.

QUANTIA DE LA TARIFA PLANA PER AL 2016

Es podran beneficiar de la tarifa plana de 50 euros per a nous autònoms les persones que compleixin els requisits següents:

- Nous autònoms, independentment de l'edat, durant els 6 primers mesos. Després, la quota augmenta progressivament fins als 2 anys.
- Les noves altes com a autònoms que, a més, siguin persones que tinguin alguna discapacitat o siguin víctimes de violència de gènere o terrorisme podran gaudir de la tarifa plana de 50 euros mig any més, és a dir, 12 mesos en total.

La quantia de la tarifa plana varia al llarg dels primers mesos d'activitat, per a la qual cosa s'estableixen tres trams de reducció sobre la base mínima de cotització i el tipus mínim de cotització, incloent-hi la capacitat temporal:

- **Primers 6 mesos: 50 euros** justos de la quota per contingències comunes.
- **Mesos del 7 al 12:** 50% de reducció durant el segon semestre.
- **Mesos del 13 al 18:** 30% de reducció durant el següent semestre.
- **Bonificacions autònoms 2016: autònoms col·laboradors.**

La figura de l'autònom col·laborador és la del familiar que treballa en el negoci d'un familiar amb consanguinitat directa. Amb l'aprovació de la Llei per al foment de l'ocupació autònoma, les noves altres podran beneficiar-se d'una bonificació en la quota durant 24 mesos. No obstant això, durant els últims 6 mesos, la bonificació quedarà reduïda al 25%.

IMPOSTOS AUTÒNOMS 2016

Quota d'autònoms 2016: la Llei de pressupostos generals de l'Estat per al 2016 recull les noves pujades en les bases de cotització a la Seguretat Social per a la quota d'autònoms.

La base mínima de cotització puja l'1%, de 884,40 a 893,10 euros mensuals, de manera que la quota mínima, que és la que paga més del 80% dels autònoms, passa de 264,44 euros a 267,04 euros, és a dir, 31 euros més a l'any.

La dels autònoms societaris puja fins a 318 euros. La base màxima de cotització puja també un 1%, i passa de 3.606 a 3.642 euros mensuals.

Adequació de la quota d'autònoms amb vista a la jubilació: els autònoms podran optar lliurement entre la base mínima i la màxima, concretament, els menors de 47 anys i aquells amb 47 anys complerts l'1 de gener del 2015, la base de cotització dels quals el desembre del 2015 hagi estat igual o superior a 1.945,80 euros al mes. Els treballadors i treballadores autònoms amb 47 anys complerts l'1 de gener del 2015 i una base de cotització inferior a 1.945,80 euros mensuals només podran incrementar-la fins a 1.964,70 euros mensuals. Quant als majors de 48 anys l'1 de gener del 2016, la seva base de cotització mínima està compresa entre 963,30 i 1.964,70 euros, llevat d'excepcions.

Tarifa plana: des de la recent entrada en vigor de la Llei de foment del treball autònom, la tarifa plana per a nous autònoms s'arrodoneix a 50 euros exactes durant els primers 6 mesos. A més, els autònoms que contractin treballadors i treballadores podran seguir beneficiant-se d'aquesta mesura.

HISENDA I IMPOSTOS ALS AUTÒNOMS

Retencions dels professionals autònoms: es mantenen en el 15% les retencions que els professionals autònoms practiquen en les seves factures. Les retencions dels nous professionals autònoms seran del 7% durant l'any en què es donin d'alta i els 2 següents (anys naturals).

Requisits del 2016 per tributar per mòduls: l'1 de gener del 2016 entra en vigor, finalment, la primera fase de les mesures de la reforma fiscal destinades a reduir el nombre d'autònoms que poden tributar per mòduls. S'endureixen els requisits que cal complir, cosa que pot obligar molts autònoms en mòduls a passar al règim d'estimació directa: el màxim d'ingressos baixa de 450.000 a 250.000 euros anuals, i el de compres, de 300.000 a 250.000 (el 2018 tots dos límits baixaran a 150.000). A més, en queden excloses les activitats obligades a practicar retencions a les factures, és a dir, les divisions 3, 4, i 5 de la secció primera de les tarifes de l'IAE, cosa que deixa fora dels mòduls els sectors de fabricació i construcció (ram de paleta, fontaneria, instal·lacions, fusteria, serralleria, pintura...). I es redueix de 5 a 4 el nombre màxim de vehicles en el cas de transport per carretera i mudances.

Mòduls 2016: es mantenen els mateixos mòduls d'IRPF i IVA que el 2015 i anys anteriors, de la mateixa manera que es manté la reducció general en el rendiment net del 5%.

Impost de societats: el 2016 és aplicable la segona fase de la rebaixa en els tipus de l'impost de societats, que passen, amb caràcter general, del 28% al 25%, de tal manera que desapareixen els tipus reduïts per a empreses de dimensió reduïda. Pel que fa a les societats limitades de nova creació es manté el tipus reduït del 15% durant els dos primers períodes, sense que sigui aplicable a entitats patrimonials.

Societats civils: des de l'1 de gener del 2016 les societats civils que tinguin un objecte mercantil, és a dir, que desenvolupin una activitat econòmica, hauran de tributar per l'impost de societats en lloc de fer-ho per l'IRPF en atribució de rendes, com fins ara. En cas que els socis i sòcies no volguessin tributar per l'impost de societats, disposaran de 6 mesos per dissoldre i liquidar la societat civil, i en aquest període s'aplicarà un règim fiscal especial perquè l'operació no tingui cost.

Comunitats de béns: es manté el règim d'atribució de rendes per l'IRPF per a les comunitats de béns.

EMPRENEDORS

Ampliació de la capitalització de l'atur: des del passat mes de novembre del 2015, els majors de 30 anys també tenen la possibilitat de capitalitzar el 100% de la prestació per atur per finançar les seves inversions. També es permet la capitalització per formar part d'una societat limitada.

Compatibilitzar l'atur amb els autònoms: es pot compatibilitzar el cobrament de l'atur amb l'alta als autònoms, al mateix temps que es manté la prestació durant 9 mesos.

SOL·LICITUD DE L'APLICACIÓ DEL TIPUS REDUÏT PER A LES RETENCIONS EN ELS PRIMERS EXERCICIS DE L'ACTIVITAT PROFESSIONAL

NORMATIVA: art. 95, RD 439/2007.

TERMINI: des de l'inici de l'activitat fins als dos exercicis següents.

El Sr. / La Sra., major d'edat, amb DNI número i domicili a, al carrer, a través d'aquest escrit

Manifesta

Que, de conformitat amb el que preveu l'article 95 del Reial decret 439/2007, el qual assenyala "No obstant això, en el cas de contribuents que iniciïn l'exercici d'activitats professionals, el tipus de retenció és del 7% en el període impositiu d'inici d'activitats i en els dos següents, sempre que no hagin exercit cap activitat professional l'any anterior a la data d'inici de les activitats.

Per a l'aplicació del tipus de retenció que preveu el paràgraf anterior, els contribuents han de comunicar al pagador dels rendiments la concurrència d'aquesta circumstància, i el pagador queda obligat a conservar la comunicació degudament signada."

Per tant, atès que em vaig donar d'alta en l'impost d'activitats econòmiques el passat de/d'..... de, amb la qual cosa vaig iniciar la meva activitat professional, comunico, mitjançant aquest escrit, l'aplicació del percentatge de retenció del 7% sobre els meus rendiments professionals per a l'any

[signatura]

Quan i com presentar la declaració anual d'operacions amb tercers

Una de les declaracions informatives que com a autònom és obligatori presentar a Hisenda cada any és **la declaració anual d'operacions amb tercers, el model 347**, que hem de presentar durant el mes de febrer i en el qual s'inclouen les **operacions amb un client o proveïdor que sobrepassen els 3.005,06 euros** al cap de l'any i els **pagaments en metàl·lic** per més de 6.000 euros que hi poguéss haver amb algun d'ells.

L'any 2013 es van introduir dues importants **novetats** respecte al model 347: es va avançar el termini de presentació al mes de febrer (anteriorment es presentava al març) i es va implantar l'obligatorietat de desglossar la informació per trimestres. Amb això es pretenia disposar de més informació i control sobre les declaracions trimestrals d'IVA. El 2016 no hi ha hagut novetats respecte a aquest model.

Qui està obligat a presentar el model 347?

En general, la majoria de **persones físiques (autònoms) i jurídiques (societats)** que desenvolupen activitats empresarials o professionals a Espanya han de presentar el model 347, ja que solen tenir operacions facturades amb terceres persones que superen els 3.005,06 anuals.

Hi ha unes quantes **excepcions**:

- **Les persones que no realitzin operacions en el seu conjunt, respecte a una persona o entitat durant l'any, superiors a 3.005,06 euros.** El límit s'estableix en 300,51 euros en el cas de cobrament per compte de tercers d'honoraris professionals o de drets derivats de la propietat intel·lectual, industrial o d'autor, o d'altres per compte dels seus socis, associats o col·legiats.
- Si la seu de l'activitat, un establiment permanent o el domicili fiscal no són a Espanya.
- Les persones físiques o entitats en règim d'atribució de rendes que tributin en IRPF pel mètode d'estimació objectiva i en l'IVA simultàniament pel règim simplificat, d'agricultura, ramaderia i pesca o recàrrec d'equivalència (excepte operacions excloses de l'aplicació d'aquests règims o per les operacions per les quals emetin factura).
- Els que hagin realitzat exclusivament operacions no sotmeses al deure de la declaració. Estan enumerades en l'article 33 del Reial decret 1065/2007.
- Els obligats tributaris que hagin d'informar de les operacions incloses en els llibres registre d'acord amb l'article 36, és a dir, els inscrits en el registre de devolució mensual d'IVA o IGIC. És a dir, les operacions incloses en el model 340 (declaració mensual d'IVA).
- Les entregues o adquisicions intracomunitàries de béns i serveis que es reflecteixen en el model 349.

Des del 2013 el termini per a la presentació del model 347 va quedar fixat en el mes de febrer, fins al dia 28. En anys anteriors el termini de presentació era el mes de març. El 2016 el termini s'estén fins al 29 de febrer.

Per tant, el model 347 s'ha de presentar **el febrer de cada any** amb les operacions realitzades en l'exercici anterior.

Les societats limitades i anònimes estan obligades a presentar el model 347 per **Internet**, però els autònoms poden fer-ho, a més, directament a la **Delegació d'Hisenda** corresponent al domicili fiscal o per correu certificat enviat a aquesta oficina, encara que previsiblement en breu aquest sistema pugui canviar i també hagin de presentar-lo obligatòriament per Internet.

El model 347 serveix a Hisenda per controlar el frau, ja que permet contrastar si les dues parts implicades en una operació declaren el mateix IVA i els ingressos corresponents. Per això, a l'hora de preparar el model 347 sol ser habitual comprovar amb clients i proveïdors les dades que es presentaran, a fi d'assegurar que coincideixen i evitar que saltin les alarmes d'**Hisenda** i es doni lloc a una possible inspecció.

QUÈ ÉS EL LLIBRE DE VISITES?

Des del juliol del 2015 el llibre de visites ha deixat de ser obligatori per als nous autònoms i emprenedors. El llibre de visites és un **llibre en què els inspectors de treball anoten les diligències que troben**.

N'hi havia d'haver un per cada centre de treball i, fins i tot, un per al domicili de l'autònom si treballava des de casa. Aquests llibres havien d'estar convenientment registrats davant la Inspecció de Treball i s'havien de conservar durant tota la vida del negoci.

L'aprovació de la **Llei 23/2015**, de 21 de juliol, relativa a la nova Llei ordenadora del sistema d'Inspecció de Treball i Seguretat Social, ha suposat l'esperada **desaparició dels llibres de visita físics** amb l'objectiu de reduir la càrrega administrativa que suposa començar un negoci al nostre país.

A partir d'ara, **els inspectors de treball preparen un escrit** per cada inspecció que realitzin, el qual han de remetre als autònoms i a les pimes que inspeccionin preferentment per mitjans electrònics o bé mitjançant un document autocopiador, del qual lliurarà còpia a l'empresa.

A partir de l'aprovació d'aquesta normativa, els autònoms ja no han d'adquirir un nou llibre de visites. Ara bé, **les pimes i els autònoms que ja disposin de llibres de visita hauran de mantenir-los** mentre no es disposi el contrari, ja que les diligències dels inspectors de treball se seguiran anotant en aquests llibres, atès que no es consideren una càrrega administrativa addicional.

CALENDARI FISCAL 2016 DE L'AUTÒNOM

GENER 2016:

Fins al dia 20:

- Retencions del quart trimestre del 2015: models 111 i 115.

FEBRER 2016:

Fins al dia 1 de febrer:

- IRPF: pagaments fraccionats de la renda del quart trimestre del 2015:
 - Estimació directa: model 130.
 - Estimació objectiva: model 131.
- IVA:
 - Quart trimestre del 2015. Autoliquidació: model 303.
 - Quart trimestre (o any 2015). Declaració recapitulativa d'operacions intracomunitàries: model 349.
 - Resum anual del 2015: model 390.
- Retencions, resum anual del 2014: models 180 i 190.

Fins al dia 29:

- Declaració anual d'operacions amb tercers, any 2015: model 347.

ABRIL 2016:

Fins al dia 20:

- Retencions del primer trimestre del 2016: models 111 i 115.
- IRPF: pagaments fraccionats de la renda del primer trimestre del 2016:
 - Estimació directa: model 130.
 - Estimació objectiva: model 131.
- Societats: pagaments fraccionats de l'exercici en curs.
- Règim general: model 202.
- IVA:
 - Primer trimestre del 2016. Autoliquidació: model 303.
 - Primer trimestre del 2016. Declaració recapitulativa d'operacions intracomunitàries: model 349.

MAIG - JUNY 2016: declaració anual de la renda

Des del 10 de maig fins al dia 25 de juny:

- Esborrany i declaració anual del 2015 amb resultat a ingressar amb domiciliació en compte: models D-100 i D-714.

Des del 10 de maig fins al 30 de juny:

- Esborrany i declaració anual del 2015 amb resultat a tornar, renúncia a la devolució, negatiu i a ingressar sense domiciliació: models D-100 i D-714.

JULIOL 2016:

Fins al dia 20:

- Retencions del segon trimestre del 2016: models 111 i 115.
- IRPF: pagaments fraccionats de la renda segon trimestre del 2016:
 - Estimació directa: model 130.
 - Estimació objectiva: model 131.
- IVA:
 - Segon trimestre del 2016. Autoliquidació: model 303.
 - Segon trimestre del 2016. Declaració recapitulativa d'operacions intracomunitàries: model 349.

Fins al dia 25:

- Impost de societats:
- Declaració anual 2015: model 200.

OCTUBRE 2016:

Fins al dia 20:

- Retencions del tercer trimestre del 2016: models 111 i 115.
- IRPF: pagaments fraccionats de la renda del tercer trimestre del 2016:
 - Estimació directa: model 130.
 - Estimació objectiva: model 131.
- Societats: pagaments fraccionats de l'exercici en curs.
- Règim general: model 202.
- IVA:
 - Tercer trimestre del 2016. Autoliquidació: model 303.
 - Tercer trimestre del 2016. Declaració recapitulativa d'operacions intracomunitàries: model 349.

DESEMBRE 2016:

Fins al dia 20:

- Societats: pagaments fraccionats de l'exercici en curs.
- Règim general: model 202.

Fins al 2 de gener del 2017:

- Renda: renúncia o revocació de l'estimació directa simplificada i estimació objectiva (mòduls) per al 2017 i successius: models 036 i 037.

- IVA: renúncia o revocació del règim simplificat i agricultura, ramaderia i pesca per al 2017 i successius: models 036 i 037.

TIPUS D'AUTÒNOMS

Dins del **col·lectiu d'autònoms** podem trobar els següents **tipus d'autònoms**:

Treballadors i treballadores autònoms:

- **Els autònoms que cotitzen per activitats empresarials** en l'impost d'activitats econòmiques (IAE), com taxistes, transportistes, comerciants o autònoms que tinguin un negoci d'hostaleria, un taller, un centre de serveis personals (perruqueries, massatges, etc.) o que es dediquin a la construcció i el manteniment. Moltes vegades cotitzen per **mòduls** (IRPF en règim d'estimació objectiva).
- **Artistes i esportistes**, que formen un grup especial en l'impost d'activitats econòmiques que inclou persones dedicades a activitats artístiques (cinema, teatre, TV, circ, música...), esportives o taurines.
- **Professionals autònoms i freelance**
S'entén per **professional autònom** el treballador o treballadora per compte propi l'activitat laboral del qual s'inclou dins la llista de professionals liberals de l'IAE.

Podem distingir els professionals:

- Professionals autònoms que solen estar **col·legiats** (arquitectes, advocats, psicòlegs, metges, farmacèutics, veterinaris, economistes, enginyers, procuradors, agents comercials, etc.). De vegades no cotitzen directament en el règim d'autònoms de la Seguretat Social, sinó a través de les mutualitats dels seus col·legis professionals.
- Professionals autònoms que **no solen estar col·legiats** (programadors, dissenyadors, publicistes, traductors, formadors, taxadors, loters, agents d'assegurances, tècnics d'il·luminació, maquilladors, artesans, pintors, representants i un llarg etcètera).

En tots dos casos, en funció de la dimensió del seu negoci, poden tenir o no treballadors i treballadores al seu càrrec, encara que molts treballen des de casa i sense empleats o empleades, situació que se sol qualificar amb el terme *freelance*. La majoria cotitza per l'IRPF en estimació directa simplificada i suposa una opció d'autoocupació, generalment amb un major nivell d'ingressos.

Autònom econòmicament dependent

Els autònoms econòmicament dependents o TRADE són els professionals que facturen a un sol client el 75% o més dels seus ingressos, independentment de si són treballadors o professionals autònoms.

Aquest tipus d'autònom té un tractament diferent i està una mica més protegit legalment que altres grups d'autònoms.

Autònom col·laborador

El familiar autònom col·laborador és un tipus d'autònom amb unes característiques i que ha de complir uns requisits molt concrets. Fa referència al cònjuge i a familiars directes fins al segon grau de consanguinitat de l'autònom que treballen amb ell de manera habitual.

Autònoms administradors de societats

Totes les societats mercantils requereixen, per llei, un administrador al capdavant d'aquestes o un consell de direcció.

L'**autònom societari** és aquell que exerceix una funció de direcció (càrrec de conseller o administrador) en una entitat o bé presta altres serveis remunerats, **sempre que tingui el control efectiu, directe o indirecte, de la societat**. Tindrà aquest control quan li pertanyi el 33% del capital social, el 25% si és administrador o el 50% si les accions pertanyen a un familiar directe. Els autònoms societaris no poden beneficiar-se de la tarifa plana de 50 euros per a nous autònoms i, per contra, veuen la seva quota de la Seguretat Social incrementada en un 20% respecte als altres autònoms.

Altres tipus d'autònoms

En aquest grup incloem una sèrie de situacions particulars de treballadors i professionals autònoms:

- **Socis i sòcies treballadors de cooperatives** de treball associat que hagin optat per cotitzar en el règim especial de treballadors i treballadores autònoms.
- Els comuners o socis i sòcies de **comunitats de béns** i societats civils irregulars.
- **Els socis i sòcies industrials** de societats regulars col·lectives i de societats comanditàries.
- **Els autònoms agraris** que es dediquen a activitats agrícoles tenen un règim especial de cotització, el sistema especial per a treballadors i treballadores per compte propi agraris, conegut com a SETA.

COM ES POT SABER SI UN TREBALLADOR O TREBALLADORA ÉS TRADE?

El treballador o treballadora autònom econòmicament dependent (TRADE) és aquell que factura més del 75% de les vendes a un sol client. És una figura que es va aprovar amb l'Estatut del treball autònom i que ha generat força controvèrsia. Malgrat que tenen les mateixes obligacions que la resta dels autònoms, tenen un nivell de protecció superior, encara que sense arribar al nivell dels treballadors i treballadores per compte aliè.

El treballador o treballadora TRADE es pot confondre amb els anomenats falsos autònoms, en el sentit que les empreses els poden utilitzar de manera fraudulenta, a fi de no fer front als costos laborals. La principal diferència fonamental és que el TRADE pot exercir la seva activitat fora de l'àmbit d'organització del client, mentre que els falsos autònoms s'integren completament en l'estructura organitzativa de l'empresa, amb els horaris, les funcions, els mitjans de treball del client/empresa... A més, mentre que la remuneració entre el TRADE i l'empresa és pactada, la del fals autònom sol ser una quantitat fixa i imposada per l'empresa. Per regla general no s'és un TRADE si cal anar al lloc de treball diàriament amb un horari previst.

Actualment ens trobem amb moltes ofertes de treball **amb contracte mercantil**, en lloc de contracte laboral. Aquesta fórmula de contractació és usada per les empreses principalment per estalviar-se les cotitzacions a la Seguretat Social a què estan obligades en un contracte laboral.

En un contracte mercantil, **el treballador o treballadora és considerat un treballador per compte propi i, com a tal, té les obligacions tributàries de l'anomenat treballador o treballadora autònom**, que són, de manera resumida, donar-se d'alta a Hisenda, abonar la quota mensual a la Seguretat Social i realitzar les corresponents liquidacions trimestrals d'IVA.

Els TRADE tenen unes condicions més beneficioses respecte als treballadors i treballadores autònoms. Malgrat que tenen les mateixes obligacions que la resta dels autònoms, tenen alguns avantatges per aquesta situació de dependència econòmica respecte a un client:

- a) Contracte mercantil que regula la relació amb el client.
- b) Dret a **18 dies de vacances l'any**, encara que, per acord d'interès professional o per contracte, es poden augmentar. Si no es pacta, no són retribuïdes.
- c) Dret a una **indemnització** en cas que el client trenqui injustificadament el contracte. Com a contrapartida, el TRADE, així

mateix, haurà d'indemnitzar el client si és ell qui trenca injustificadament el contracte.

d) La indemnització està fixada en el contracte o en l'acord d'interès professional. Si no hi estigués especificada, es tindrà en compte el temps que queda de contracte, els perjudicis causats, les despeses i les inversions fetes, els incompliments del client, el termini de preavís...

e) En cas d'haver d'acudir als tribunals, **actuarà a la jurisdicció social**. Aquesta jurisdicció és més ràpida que la jurisdicció civil i menys costosa, ja que no hi ha taxes ni necessitat de procurador.

f) Comptar amb un període mínim de cotització per cessament d'activitat de 12 mesos continuats i immediatament anteriors al cessament, sent computable el mes en què es produeixi el fet causant del cessament d'activitat.

Només es pot ser treballador o treballadora econòmicament dependent d'un client. Encara que es tinguin diversos clients, només es pot ser econòmicament dependent d'un d'ells.

Els TRADE hauran de reunir simultàniament les condicions següents:

1. No tenir al seu càrrec treballadors o treballadores per compte aliè ni contractar o subcontractar part o tota l'activitat amb tercers.
2. No executar la seva activitat de manera diferenciada amb els treballadors i treballadores que prestin serveis sota qualsevol modalitat de contractació laboral per compte del client.
3. Disposar d'infraestructura productiva i material propis.
4. Desenvolupar la seva activitat sota criteris organitzatius propis, sens perjudici de les indicacions tècniques de caràcter general que pugui rebre del seu client.
5. Percebre una contraprestació econòmica en funció del resultat de la seva activitat, d'acord amb el que s'hagi pactat amb el client.

La llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'Estatut del treballador autònom, regula les condicions per acreditar-se com a treballador o treballadora TRADE. El client podia i pot requerir al treballador o treballadora autònom econòmicament dependent **l'acreditació** del compliment de les condicions anteriorment exposades. Aquesta llei va generar situacions d'incertesa en termes de la seva aplicació, a l'hora de poder demostrar tant la dependència econòmica com la falta de contracte escrit, qüestions que es resolien als jutjats.

El Reial decret 197/2009, de 23 de febrer, reglament de desenvolupament de llei no té dubtes interpretatius, no podrà aplicar-se la condició de TRADE si el treballador o treballadora no comunica al client la seva dependència econòmica. Si la comunica i el client no vol formalitzar el contracte escrit,

aquesta causa no invalidaria l'aplicació de la norma, tot i que, per a la seva aplicació, caldrà acudir als jutjats.

En el contracte s'haurà de fer constar expressament la condició de TRADE i el treballador o treballadora haurà de registrar-lo a l'oficina pública d'ocupació en el termini dels 10 dies hàbils següents a la seva signatura.

La Llei 31/2015 introdueix millores per als TRADE. En efecte, podran contractar un treballador o treballadora per compte aliè per cobrir la manca d'activitat per estar en situació de maternitat, paternitat, adopció, acolliment, risc durant l'embaràs, risc durant la lactància natural, cura de menors de 7 anys o a càrrec d'un familiar fins al segon grau o d'un discapacitat d'almenys un 33%. També s'amplia el període per aturar el cobrament de l'atur per iniciar una activitat com a TRADE, fins als 5 anys, sense importar l'edat, en cas de pèrdua del client principal de manera que hagi de cessar l'activitat i recuperar, així, l'atur.

Les noves normatives, aparentment, han millorat les condicions per als TRADE, però la realitat ens ha demostrat que és molt més difícil adquirir la condició de TRADE.

COM PUC SABER SI SÓC UN AUTÒNOM REAL O UN FALS AUTÒNOM?

Hi ha quatre notes característiques: voluntarietat, retribució, dependència i alienitat. Obviant les dues primeres, que no admeten gaire interpretació, centrem-nos en les altres dues:

- **Dependència:** ets treballador o treballadora per compte d'altri quan estàs subjecte a les ordres de l'empresari o empresària. Tens un horari d'entrada i sortida? Et facilita la clientela? Et diu com, quan i on has de vendre? Si respos sí a alguna de les preguntes o a totes, llavors és molt possible que siguis un treballador o treballadora encara que tinguis un contracte mercantil. És la coneguda figura del fals autònom o relació laboral encoberta.

- **Alienitat:** es dóna alienitat quan fas servir els mitjans de producció de l'empresa (oficina, telèfon, material informàtic...), quan no tens opció de fixar estratègies de venda... És un concepte difícil d'entendre a priori, però que en el dia a dia del treballador o treballadora es pot comprovar ràpidament si hi ha alienitat o no en la prestació del servei. Passes informes diaris sobre la teva activitat? Has d'estar disponible per a trucades? Cobres 12 factures iguals a l'any i a l'agost et donen vacances? Hi ha diferents factors que poden indicar l'alienitat.

Determinar si és una relació laboral ordinària o una correcta prestació de serveis per compte propi s'ha de fer cas per cas. No hi ha una fórmula matemàtica o una llista de fets taxats que decantin la balança cap a un costat o l'altre. Per això, com sempre que pensis que ets davant d'una situació irregular, hauries de contactar amb un expert laboral per demanar el màxim de proves possibles sobre aquest tema que ho demostrin.

QUÈ GUANYO SI DENUNCIO LA MEVA SITUACIÓ DE FALS AUTÒNOM?

Dins d'aquesta situació irregular, ser un fals autònom és la situació més avantatjosa en què et pots trobar. Si aconseguixes demostrar relació laboral passarà el següent:

1. Si el jutge determina que la teva relació és laboral, et reconeixeran l'antiguitat a tots els efectes.
2. Podràs sol·licitar la devolució de les quotes de la Seguretat Social d'autònoms que has pagat dels últims 4 anys.
3. Tot el temps de serveis que acreditis sortirà a la teva vida laboral.
4. Tindràs tots els drets del conveni col·lectiu.
5. En cas d'acomiadament, tindràs una indemnització (has de presentar la demanda al jutjat com a molt tard dins dels 20 dies hàbils següents a la data de l'acomiadament).

COOPERATIVA DE TREBALL ASSOCIAT, LES SOCIETATS LABORALS

Què és una cooperativa de treball associat?

És aquella que té per objecte proporcionar als seus socis i sòcies llocs de treball, mitjançant el seu esforç personal i directe, a temps parcial o complet, a través de l'organització en comú de la producció de béns o serveis per a tercers. També podran comptar amb socis i sòcies col·laboradors. La relació dels socis i sòcies treballadors amb la cooperativa és societària.

Quins poden ser socis i sòcies treballadors?

- Els treballadors i treballadores que legalment tinguin capacitat per contractar la prestació del seu treball. Els estrangers podran ser socis i sòcies treballadors d'acord amb el que preveu la legislació específica sobre la prestació del seu treball a Espanya.
- La pèrdua de la condició de soci o sòcia treballador provocarà el cessament definitiu de la prestació de treball a la cooperativa.

Remuneració dels socis i sòcies treballadors

Els socis i sòcies treballadors tenen dret a percebre periòdicament, en un termini no superior a un mes, percepcions a compte dels excedents de la cooperativa, denominats *bestretes societàries*, que no tenen la consideració de salari, segons la seva participació en l'activitat cooperativitzada.

Admissió de nous socis i sòcies

A les cooperatives de treball associat, si els Estatuts ho preveuen, l'admissió, per part del consell rector, d'un nou soci o sòcia ho serà en situació de prova i el període de prova pot ser reduït o suprimit per mutu acord.

El període de prova no pot excedir 6 mesos i serà fixat pel consell rector. No obstant això, per ocupar els llocs de treball que fixi el consell rector, llevat atribució estatutària d'aquesta facultat a l'assemblea general, l'exercici del qual exigeixi especials condicions professionals, el període de prova podrà ser de fins a 18 mesos. El nombre dels referits llocs de treball no pot excedir el 20% del total de socis i sòcies treballadors de la cooperativa.

Els nous socis i sòcies, durant el període en què es trobin en situació de prova, tindran els mateixos drets i obligacions que els socis i sòcies treballadors, amb les següents particularitats:

- Podran resoldre la relació per lliure decisió unilateral, facultat que també es reconeix al consell rector.
- No poden ser elegits per als càrrecs dels òrgans de la societat.
- No poden votar, a l'assemblea general, cap punt que els afecti personalment i directament.
- No estaran obligats ni facultats per fer aportacions al capital social ni per desemborsar la quota d'ingrés.
- No els poden imputar les pèrdues que es produeixen en la cooperativa durant el període de prova, ni tindran dret al retorn cooperatiu.

Contractació de treballadors i treballadores assalariats

El nombre d'hores l'any realitzades per treballadors i treballadores amb contracte de treball per compte d'altri no pot ser superior al 30% del total d'hores l'any realitzades pels socis i sòcies treballadors. No es computaran en aquest percentatge:

- Els treballadors i treballadores integrats a la cooperativa per subrogació legal, així com aquells que s'incorporin a activitats sotmeses a aquesta subrogació.
- Els treballadors i treballadores que es neguin explícitament a ser socis i sòcies treballadors.
- Els treballadors i treballadores que substitueixin socis i sòcies treballadors o assalariats en situació d'excedència o incapacitat temporal, baixa per maternitat, adopció o acolliment.
- Els treballadors i treballadores que facin la seva feina a centres de treball subordinats o accessoris, per la qual cosa cal entendre els serveis prestats directament a l'Administració pública i entitats que coadjuvin a l'interès general, quan són realitzats en locals de titularitat pública.
- Els treballadors i treballadores contractats per ser posats a disposició d'empreses usuàries quan la cooperativa actua com a empresa de treball temporal.
- Els treballadors i treballadores amb contractes de treball en pràctiques i per a la formació.
- Els treballadors i treballadores contractats en virtut de qualsevol disposició de foment de l'ocupació de disminuïts físics o psíquics.

Accés dels treballadors i treballadores assalariats a socis

Els Estatuts podran fixar el procediment pel qual els treballadors i treballadores assalariats puguin accedir a la condició de socis. A les cooperatives que superin el límit de treball assalariat establert, el treballador o treballadora amb contracte de treball per temps indefinit i amb més de 2 anys d'antiguitat ha de ser admès com a soci o sòcia treballador si ho sol·licita en els 6 mesos següents des que va poder exercitar aquest dret, sense necessitat de superar el període de prova cooperativa i si reuneix els altres requisits estatutaris.

Jornada, descans setmanal, festes, vacances i permisos

Els Estatuts, el reglament de règim intern o, si no n'hi ha, l'assemblea han de regular la durada de la jornada de treball, el descans mínim setmanal, les festes i les vacances anuals, respectant, en tot cas, com a mínim, les normes següents:

- Entre el final d'una jornada i el començament de la següent, han de transcórrer, com a mínim, 12 hores.
- Els menors de 18 anys no poden fer més de 40 hores de treball efectiu a la setmana.
- S'han de respectar, almenys, com a festes, la de la Nadal, Cap d'Any, 1 de Maig i 12 d'Octubre, excepte en els supòsits excepcionals en què ho impedeixi la naturalesa de l'activitat empresarial que desenvolupi la cooperativa.
- Les vacances anuals i, almenys, les festes expressades en el paràgraf anterior seran retribuïdes a l'efecte de bestreta societària.
- Les vacances anuals dels menors de 18 anys i dels majors de 60 anys tindran una durada mínima d'un mes.

El soci o sòcia treballador, amb avís i justificació previs, tindrà dret a absentar-se de la feina per algun dels motius i pel temps següent:

- 15 dies naturals en cas de matrimoni.
- 2 dies en els casos de naixement de fill o malaltia greu o mort de parents fins al segon grau de consanguinitat o afinitat. Quan, per aquest motiu, el soci o sòcia treballador necessiti fer un desplaçament a l'efecte, el termini serà de 4 dies.
- 1 dia per trasllat del domicili habitual.
- Pel temps indispensable per al compliment d'un deure inexcusable de caràcter públic i personal.
- Per realitzar funcions de representació en el moviment cooperatiu.

Els Estatuts, el reglament de règim intern o, si no n'hi ha, l'assemblea general en podran ampliar els supòsits de permís i el temps de durada, i, en tot cas, hauran de fixar si els permisos, afectes a la percepció de les bestretes societàries, tenen o no el caràcter de retribuïts o la proporció en què són retribuïts.

Suspensió i excedències

A les cooperatives de treball associat, se suspendrà temporalment l'obligació i el dret del soci o sòcia treballador a prestar el seu treball, amb pèrdua dels drets i les obligacions econòmiques de la prestació, per les causes següents:

- Incapacitat temporal del soci o sòcia treballador.

- Maternitat o paternitat del soci o sòcia treballador i adopció o acolliment de menors de 5 anys.
- Privació de llibertat del soci o sòcia treballador, mentre no hi hagi sentència condemnatòria.
- Excedència forçosa, per designació o elecció per a un càrrec públic o en el moviment cooperatiu, que impossibiliti l'assistència a la feina del soci o sòcia treballador.
- Causes econòmiques, tècniques, organitzatives, de producció o derivades de força major.
- Per raons disciplinàries.

En cessar les causes legals de suspensió, el soci o sòcia treballador recobrarà la plenitud dels seus drets i obligacions com a soci, i tindrà dret a la reincorporació al lloc de treball reservat.

Els Estatuts, el reglament de règim intern o, si no n'hi ha, l'assemblea general, podran preveure la possibilitat de concedir als socis o sòcies treballadors excedències voluntàries amb la durada màxima que determini el consell rector llevat que existís una limitació prevista en les disposicions.

Baixa obligatòria per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció

Quan, per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció o en el supòsit de força major, per mantenir la viabilitat empresarial de la cooperativa, sigui necessari, a criteri de l'assemblea general, reduir, amb caràcter definitiu, el nombre de llocs de treball de la cooperativa o modificar la proporció de les qualificacions professionals del col·lectiu que la integra, l'assemblea general, o, si escau, el consell rector, si així ho estableixen els Estatuts, ha de designar els socis o sòcies treballadors concrets que han de ser baixa a la cooperativa, fet que tindrà la consideració de baixa obligatòria justificada.

Els socis i sòcies treballadors que siguin baixa obligatòria, d'acord amb el que estableix el paràgraf anterior, tindran dret a la devolució immediata de les seves aportacions voluntàries al capital social i a la devolució, en el termini de 2 anys, de les seves aportacions obligatòries periodificades de manera mensual.

En tot cas, els imports pendents de reemborsament meriten l'interès legal del diner que, de manera anual, la cooperativa haurà d'abonar a l'exsoci o exsòcia treballador. Això no obstant, quan la cooperativa tingui disponibilitat de recursos econòmics objectivables, la devolució de les aportacions obligatòries s'haurà de realitzar en l'exercici econòmic en curs.

Règim disciplinari

Els Estatuts o el reglament de règim intern estableixen el règim disciplinari dels socis i sòcies treballadors i regulen els tipus de faltes que es puguin produir en la prestació del treball, les sancions, els òrgans i les persones amb facultats

sancionadores delegades. Els Estatuts han de regular els procediments sancionadors amb expressió dels tràmits, recursos i terminis.

L'expulsió dels socis o sòcies treballadors només podrà ser acordada pel consell rector. Es podrà recórrer contra la seva decisió en el termini de 15 dies des de la notificació davant el comitè de recursos, que resoldrà en el termini de 2 mesos, o davant l'assemblea general, que resoldrà en la primera assemblea que es convoqui. Transcorregut el termini sense haver adoptat la decisió, el recurs s'entén estimat. L'acord d'expulsió només serà executiu des que sigui ratificat pel corresponent òrgan o hagi transcorregut el termini per recórrer davant de l'òrgan esmentat, tot i que el consell rector podrà suspendre el soci o sòcia treballador en la seva ocupació, conservant aquest tots els seus drets econòmics.

Successió d'empreses, contractes i concessions

Quan una cooperativa se subrogui en els drets i les obligacions laborals de l'anterior titular, els treballadors i treballadores afectats per aquesta subrogació es poden incorporar com a socis o sòcies treballadors, en les condicions establertes a aquest efecte; si fa, almenys, 2 anys que treballen a l'empresa anterior, no se'ls podrà exigir el període de prova.

Quan una cooperativa de treball associat cessi, per causes no imputables a aquesta, en una contracta de serveis o concessió administrativa i un nou empresari o empresària es fes càrrec d'aquestes, els socis o sòcies treballadors que hi han estat desenvolupant la seva activitat tindran els mateixos drets i deures que els haguessin correspost d'acord amb la normativa vigent, com si haguessin prestat el seu treball a la cooperativa en la condició de treballadors o treballadores per compte aliè.

Qüestions contencioses

Les qüestions contencioses que se suscitin entre la cooperativa i els seus socis o sòcies treballadors, per la seva condició com a tals, s'han de resoldre aplicant, amb caràcter preferent, la Llei de cooperatives, els Estatuts i el reglament de règim intern, els acords vàlidament adoptats pels òrgans socials de la cooperativa i els principis cooperatius. Les esmentades qüestions se sotmetran a la jurisdicció de l'ordre social.

El plantejament de qualsevol demanda per part d'un soci o sòcia en les qüestions indicades anteriorment exigirà l'esgotament de la via cooperativa prèvia, durant la qual queda en suspens el còmput de terminis de prescripció o caducitat per a l'exercici d'accions o d'afirmació de drets.

Els conflictes no basats en la prestació del treball, o els seus efectes, ni compromesos els seus drets com a aportant de treball i que puguin sorgir entre

qualsevol classe de soci o sòcia i les cooperatives de treball associat, estaran sotmesos a la jurisdicció de l'ordre civil.

Règim de la Seguretat Social

Els socis o sòcies treballadors de les cooperatives de treball associat gaudiran dels beneficis de la Seguretat Social, la cooperativa podrà optar entre les modalitats següents:

- Com a assimilats a treballadors i treballadores per compte aliè. Aquestes cooperatives quedaran integrades en el règim general o en algun dels règims especials de la Seguretat Social, segons escaigui, d'acord amb la seva activitat.
- Com a treballadors o treballadores autònoms en el règim especial corresponent. Les cooperatives han d'exercir l'opció en els Estatuts.

Mesures de foment de la creació d'ocupació

Seràn aplicables als socis i sòcies treballadors de les cooperatives de treball associat i als socis i sòcies de treball de les altres classes de cooperatives totes les normes i incentius sobre treballadors i treballadores per compte aliè que tinguin per objecte la consolidació i la creació de llocs de treball estables, tant pel que fa a la Seguretat Social com a les modalitats de contractació.

— La cooperativa de treball associat. Concepte. Persones que la integren

Els poders públics han de promoure condicions dignes de participació a la cooperativa i han de fomentar les societats cooperatives, així com establir els mitjans que facilitin l'accés dels treballadors i treballadores a la propietat dels mitjans de producció, tal com estableix l'art. 129 paràgraf 20 de la Constitució espanyola.

En el nostre dret, es preveuen les empreses d'economia social com a forma de participació dels treballadors i treballadores en la titularitat de l'empresa. Es recullen dues formes per a aquesta participació: les cooperatives de treball associat i les societats laborals. En totes dues es produeix la circumstància comuna de la doble condició de persona sòcia i treballadora.

Concepte

La cooperativa de treball associat és aquella que associa persones físiques, cinc com a mínim, agrupades per desenvolupar l'activitat cooperativitzada de prestació del seu treball, amb l'objecte de proporcionar llocs de treball als socis i sòcies per produir en comú béns o serveis per a tercers. En aquest tipus de cooperatives la qualitat de soci o sòcia està indissolublement unida a la de treballadors i treballadores al servei d'aquesta, ja que la prestació laboral del soci o sòcia és l'essència del vincle societari.

Persones que la integren

La cooperativa de treball associat integra els següents subjectes:

1. Soci o sòcia treballador (o soci o sòcia cooperativista).
2. El treballador o treballadora per compte aliè.
3. L'associat o associada.

Els dos últims són opcionals i poden no donar-se en una cooperativa; tanmateix, la inexistència o la reducció dels primers és causa de dissolució de la cooperativa.

Les cooperatives poden, després d'obtenir autorització administrativa, operar com a ETT.

2. Òrgans de la cooperativa de treball autònom

Els òrgans són els mateixos que els de qualsevol altre tipus de cooperativa.

3. Jurisdicció competent

És competent la jurisdicció social per a les qüestions suscitées entre la cooperativa i el soci o sòcia treballador derivades de la seva condició com a tal soci treballador, com ara:

- a) Les bestretes laborals.
- b) Els retorns cooperatius.
- c) El cessament de la condició de soci o sòcia treballador.
- d) Les situacions de suspensió i excedència.
- e) Els recursos contra sancions imposades.

No obstant això, el plantejament de la demanda exigeix la presentació de petició prèvia davant el consell rector, el qual ha de resoldre en el termini de 30 dies, de tal manera que, durant aquest termini, el còmput dels terminis de prescripció o caducitat de l'acció queden en suspens.

No és necessària aquesta petició prèvia quan s'ha fet ús de la possibilitat de recórrer davant del consell rector o quan s'impugnin acords de la comissió de recursos o de l'assemblea general.

4. El soci o sòcia treballador. Requisits per ser soci o sòcia. Admissió de nous socis i sòcies. Transmissió de la condició de soci o sòcia

És una persona física que desemborsa una quantitat mínima obligatòria fixada en els Estatuts i que addicionalment fa una prestació laboral per a la cooperativa, de manera que desenvolupa, així, l'activitat cooperativitzada (prestació del treball).

Requisits per ser soci o sòcia en el moment de la constitució de la cooperativa:

Els Estatuts han d'establir els requisits necessaris per a l'adquisició de la condició de soci o sòcia; en cap cas poden estar condicionats a motius polítics, sindicals, religiosos, de sexe, raça o estat civil.

Legalment, per ser soci o sòcia treballador, en el moment de la constitució de la cooperativa de treball associat es fixen els requisits següents:

— Compliment dels requisits específics establerts en els Estatuts així com el desemborsament d'almenys el 25% de l'aportació obligatòria mínima, que ha d'estar fixada en els mateixos Estatuts.

— Cal cursar la sol·licitud d'admissió escrita dirigida al consell rector, la resolució del qual s'ha de produir en un termini no superior a 60 dies; en cas de negativa, ha de ser motivada. Aquesta resolució negativa pot ser objecte de recurs davant el comitè de recursos en un termini de 20 dies des de la notificació o, si no n'hi ha, davant l'assemblea general. Posteriorment, la decisió negativa pot ser impugnada davant la jurisdicció social.

— En el supòsit de socis i sòcies treballadors estrangers (extracomunitaris), la capacitat exigida ve determinada per la normativa sobre l'obtenció del permís de treball i de residència.

— Els majors de 16 anys i menors de 18 només poden ser socis o sòcies treballadors quan es tracti de cooperatives de treball associat en les quals els socis i sòcies no responen personalment dels deutes socials i han estat autoritzats per a això pel seu representant legal o bé viuen de forma independent amb el consentiment dels seus pares, tutors o institucions a càrrec seu. Aquests socis i sòcies tenen els mateixos drets i obligacions inherents a aquesta condició llevat de la seva participació com a membres del consell rector i al fet de no poder ser tampoc directors o directores de la cooperativa.

L'admissió de nous socis

Perquè hi hagi la possibilitat d'admissió de nous socis i sòcies, és necessari que així hagi estat previst en els Estatuts. El règim d'admissió és el següent:

a) En la decisió respecte a l'admissió és competència del consell rector.

b) La regla general és que, si algú és admès com a nou soci o sòcia, ho ha de ser a prova per un període que no pot excedir 6 mesos. Les parts poden acordar la supressió o la reducció del període de prova.

c) Quan hagin passat 2 anys des de la constitució de la cooperativa, el nombre de socis i sòcies treballadors que simultàniament poden trobar-se en situació de prova està en funció del nombre de socis i sòcies en plenitud de drets i

obligacions de la cooperativa. Així, tenint de 5 a 10 socis i sòcies treballadors, el límit és de 2 socis o sòcies nous a prova, d'11 a 20 el límit és de 3, i de 20 en endavant el nombre és d'1 per cada 10 o fracció.

d) Una mateixa persona no pot tornar a ser admesa en període de prova en una mateixa cooperativa si no han transcorregut almenys 25 mesos a comptar des de la data en què la relació anterior va ser resolta per qualsevol de les parts.

— Les restriccions en els drets i les obligacions a què se sotmetran els socis i sòcies treballadors en situació de prova són les següents:

- La relació pot ser resolta unilateralment pel consell o pel mateix soci o sòcia treballador.
- Des d'una perspectiva econòmica, com que encara no són socis o sòcies, no han de desemborsar la quota d'entrada ni fer aportacions al capital.
- En cas que hi hagi pèrdues durant el període de prova tampoc els atenyen.
- Finalment, no poden ser elegits per als càrrecs dels òrgans de la societat.
- Els Estatuts poden establir qualsevol altre requisit addicional, de manera que poden també limitar entrades, sempre que aquesta limitació es trobi justificada en funció de raons organitzatives o productives i no discriminatòries.

Transmissió de la condició de soci o sòcia

El problema rau en la naturalesa mixta de la relació del soci o sòcia treballador i la cooperativa de treball associat, en què la prestació laboral de caràcter personal està vinculada a la participació econòmica, que està sotmesa a les normes sobre transmissió d'aportacions. Només es pot transmetre abans que res per actes *inter vivos* entre els socis i sòcies de la mateixa cooperativa; si la baixa és obligatòria i justificada pot transmetre-la als seus drethavents que siguin socis o sòcies o que adquireixin aquesta condició en el termini de 6 mesos.

5. Treballador o treballadora assalariat

Són treballadors o treballadores contractats per la cooperativa de treball associat als quals, tot i tractar-se de treballadors i treballadores comuns, a causa de la naturalesa especial de l'empresari o empresària, se'ls reconeixen certs drets addicionals que ja tenen per la seva condició de treballadors i treballadores per compte d'altri i que són els següents:

a) Participació en el consell rector de la cooperativa, quan així ho hagin previst els Estatuts i, en tot cas, quan la cooperativa tingui més de 50 treballadors i

treballadores amb contractes de durada indefinida. No es computen els supòsits de contractes de durada determinada.

b) Participació en els excedents disponibles de la cooperativa, que, com a mínim, han de ser iguals al 25% del retorn cooperatiu que correspongui a un soci o sòcia treballador la prestació del qual fos igual o similar a la de l'assalariat o assalariada. La naturalesa d'aquesta participació és de caràcter salarial. D'altra banda, la llei estableix que només es permet la contractació de treballadors i treballadores amb contracte indefinit en nombre màxim igual al que resulti d'aplicar un 10% al total de socis i sòcies treballadors. S'exceptuen d'aquesta limitació les cooperatives constituïdes com a ETT, de manera que poden contractar els treballadors i treballadores que necessitin per a les empreses usuàries.

També hi ha la possibilitat d'ampliar el nombre dels treballadors i treballadores amb contracte indefinit quan la cooperativa de treball associat adquireixi la titularitat d'una altra empresa o centre de treball, cas en què es pot arribar al 40%.

6. Associats i associades

Els Estatuts de la cooperativa de treball associat poden preveure l'existència d'associats o associades, sempre que, una mateixa persona no reuneixi alhora la condició de soci i associat. Aquests són aportants al capital social, i les seves aportacions no poden superar la suma de les dels socis i sòcies. Per les seves aportacions meriten un interès pactat que no pot ser inferior al percebut pels socis i sòcies ni excedir més de 5 punts l'interès bàsic del Banc d'Espanya.

El règim econòmic de la cooperativa de treball associat

1. Règim econòmic. Capital social. Aportacions. Fons obligatoris i voluntaris.
2. Retorn cooperatiu. Bestreta laboral.
3. Imputació de pèrdues.

1. Règim econòmic. Capital social. Aportacions. Fons obligatoris i voluntaris

Els socis i sòcies de la cooperativa de treball associat no responen personalment dels deutes socials llevat que així ho disposin els Estatuts. No obstant això, el soci o sòcia que és baixa respon personalment dels deutes socials durant 5 anys des de la pèrdua de la condició de soci o sòcia per les obligacions de la cooperativa anteriors a la seva baixa, fins a l'import reemborsat de les seves aportacions al capital social.

Capital social

Està constituït per les aportacions voluntàries i obligatòries dels socis i sòcies, i, si escau, dels associats i associades. S'ha d'establir, en tot cas, un capital social mínim en els Estatuts i una aportació obligatòria mínima per ser soci o

sòcia. D'aquesta aportació mínima, n'ha de desemborsar, almenys, el 25%. Cap soci o sòcia podrà tenir més de la quarta part del capital.

Aportacions

S'acrediten mitjançant títols nominatius que no tenen la consideració de títols valor (no són negociables a borsa). Aquestes aportacions s'han de realitzar en moneda nacional. Ara bé, si està previst en els Estatuts o si s'acorda en l'assemblea general, poden consistir en béns o drets.

Fons obligatoris i voluntaris

És obligatòria la constitució dels següents fons:

1. **Fons de reserva obligatòria**, destinat a la consolidació, el desenvolupament i la garantia de la cooperativa de treball associat; té la condició d'irrepartible.
2. **Fons d'educació i promoció per a la formació cooperativa**, destinat a la formació i educació dels socis i sòcies; aquest fons té la consideració d'inembargable.
3. **Fons de reserva voluntària**, com el seu nom indica, és opcional (és a dir, podrà estar constituït o no a la cooperativa).

2. Retorn cooperatiu. Bestreta laboral

El consell rector finalitzat en l'exercici econòmic ha de confeccionar el balanç i el compte de pèrdues i guanys. En el supòsit que hi hagi guany després de la deducció de l'impost i de les quantitats destinades als fons abans esmentats, el consell rector podrà decidir que els excedents o que part d'aquests puguin aplicar-se a retorn cooperatiu als socis i sòcies en proporció a la seva activitat cooperativitzada amb independència de la seva participació en el capital social. Si hi ha treballadors i treballadores assalariats a la cooperativa de treball associat, la seva participació en els excedents econòmics disponibles equivalent al 25% del retorn rebut per un soci o sòcia amb activitat similar o igual.

Bestreta laboral

És una retribució a compte del resultat anual de l'exercici econòmic de percepció periòdica no superior al mes. Constitueix una retribució mensual, tot i que no es pot considerar salari en sentit estricte, per la prestació personal del soci o sòcia treballador. Aquesta quantia ha de ser equivalent a l'establerta a la zona i en el sector d'activitat per a treballadors i treballadores comuns de similar lloc o categoria professional, i es pot reduir eventualment si hi ha un balanç negatiu, mitjançant acord de la junta general.

3. Imputació de pèrdues

Al fons de reserva obligatori s'imputen les pèrdues derivades de l'activitat de la cooperativa realitzades amb tercers no socis.

Per a les derivades de l'alienació (venda) d'elements de l'actiu immobilitzat i les derivades de les activitats extracooperatives alienes als fins específics de la cooperativa, per compensar les pèrdues restants, es fixen els següents criteris:

- Al fons de reserva obligatòria, un màxim del 50%.
- Al fons de reserva voluntària, si escau, el percentatge assenyalat per l'assemblea general.
- La resta, als socis i sòcies en proporció a la seva participació en les activitats.

Les condicions de treball dels socis i sòcies de la cooperativa

1. Condicions de treball.
2. Jornada. Vacances. Permisos.
3. Suspensions i excedències.

1. Condicions de treball

Excepte per al que disposa especialment la llei per a les cooperatives, s'aplicarà la normativa laboral comuna i, expressament, la matèria de prevenció de riscos laborals (Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals). L'incompliment per part dels socis i sòcies treballadors de les seves obligacions laborals és sancionable com a incompliment laboral per part de la cooperativa.

2. Jornada. Vacances. Permisos

La jornada de treball, el descans mínim setmanal, les festes i les vacances anuals es regulen en els Estatuts i, en cas que no n'hi hagi, han de ser acordades per l'assemblea general. En tots dos supòsits, s'estableixen uns mínims imposats, que són:

- Entre jornades han de transcórrer com a mínim 12 hores.
- En relació amb els menors de 18 anys, el nombre d'hores màxim permès és de 40 hores a la setmana, és a dir, no poden fer hores extraordinàries. A més, no poden realitzar treballs nocturns ni insalubres, penosos, nocius o perillosos que hagin estat declarats com a tals pel Govern i que, addicionalment, suposin un perjudici per a la formació professional o humana.
- En matèria de vacances anuals retribuïdes (cosa que en el supòsit de la cooperativa de treball associat implica una bestreta laboral), s'estableixen, per als menors de 18 anys i per als majors de 60, amb una durada mínima d'1 mes.
- Respecte als permisos, l'ampliació dels supòsits reconeguts com a permisos per la normativa de cooperatives, la durada i, sobretot, la fixació de si són retribuïts o no és facultat de la mateixa cooperativa i s'ha de plasmar en els Estatuts o mitjançant acord de l'assemblea

general. Els permisos a què, en tot cas, es té dret, amb avís i justificació previs són els següents:

- 15 dies naturals per matrimoni.
- 2 dies per naixement de fill.
- 2 dies naturals, que s'amplien a 4 en cas de necessitar un desplaçament, per malaltia greu o mort de parents fins al segon grau de consanguinitat o afinitat.
- 1 dia per trasllat del domicili habitual.
- El temps indispensable per al compliment d'un deure inexcusable de caràcter públic i personal.
- El temps necessari per fer funcions de representació en el moviment cooperatiu.

3. Suspensions i excedències

A causa de la relació mixta del soci o sòcia treballador amb la cooperativa de treball associat, les causes de suspensió temporal de la prestació de treball comporten la pèrdua dels drets i les obligacions econòmics dels quals, com a treballador o treballadora, gaudia, però es mantenen els drets i els deures derivats de la condició de soci o sòcia. En acabar, a causa de suspensió, el soci o sòcia treballador té dret a la reincorporació al lloc de treball que li havia estat reservat.

Les causes de suspensió són les següents:

— Suspensió per incapacitat temporal del soci o sòcia treballador: es té dret de reserva, es conserven els drets i les obligacions de soci i si, posteriorment, és declarat en incapacitat permanent cessa la reserva del lloc de treball.

— Maternitat de la sòcia treballadora: en aquest cas, la durada màxima de la suspensió són les 16 setmanes de la normativa laboral comuna.

— Compliment del servei militar o servei substitutori: el termini màxim per a la reincorporació és d'1 mes a comptar des de la finalització del servei.

— Excedència forçosa per designació o elecció per a càrrec públic o en el moviment cooperatiu que impossibiliti l'assistència a la feina.

— Privació de llibertat del soci o sòcia treballador: la suspensió persisteix fins que hi hagi sentència ferma i condemnatòria. Es mantenen els drets i les obligacions derivats de la seva condició de soci o sòcia.

— Excedència voluntària: la seva existència depèn de si està o no prevista pels Estatuts; en cas que ho estigui, les regles són les següents:

- És necessari almenys 1 any d'antiguitat a la cooperativa.
- La durada de l'excedència pot ser, com a màxim, de 3 anys.
- Existeix el dret preferent al reingrés quan hi hagi una vacant en un lloc de treball igual o similar al seu, però no una reserva del lloc de treball.
- Els drets i els deures que com a soci o sòcia li competeixen se ceneixen als que tindria en cas de ser associat o associada.

— Causes tecnològiques, organitzatives, productives, econòmiques i de força major, cas en què l'assemblea general ha de declarar els següents punts:

- Necessitat de la suspensió.
- Quantitat de treballadors i treballadores que passaran a la situació de suspensió.
- El període de durada de la suspensió.

Baixa del soci o sòcia. Règim disciplinari. Seguretat Social

1. Baixa del soci o sòcia. Baixa obligatòria per causes econòmiques, tecnològiques o de força major. Baixa obligatòria per altres causes. Baixa voluntària.
2. Poder disciplinari. Expulsió del soci o sòcia.
3. Successió d'empreses, contractes i concessions.
4. Seguretat Social.

1. Baixa del soci o sòcia. Baixa obligatòria per causes econòmiques, tecnològiques o de força major. Baixa obligatòria per altres causes. Baixa voluntària

Baixa obligatòria per causes econòmiques

Quan per mantenir la viabilitat d'una cooperativa de treball associat cal reduir de manera definitiva el nombre de llocs de treball o modificar la proporció de les qualificacions professionals del grup que integra la cooperativa de treball associat, són preceptius els següents requisits:

- que la causa sigui econòmica, tecnològica, organitzativa o de producció o de força major.
- que sigui l'assemblea general la que determini la necessitat de recórrer a aquesta mesura i la designació específica dels socis i sòcies treballadors concrets als quals es va a aplicar.

Cal l'expedient administratiu que regula la normativa comuna per als supòsits de regulació d'ocupació, i els socis i sòcies afectats poden reclamar davant la jurisdicció social per acomiadament.

L'especialitat d'aquesta baixa obligatòria és que es considera justificada, i la conseqüència d'això és el dret dels socis i sòcies treballadors a la devolució immediata de les seves aportacions al capital.

Baixa obligatòria per altres causes

Les causes de baixa obligatòria diferents de l'anterior són les següents:

— Pèrdua dels requisits per ser soci o sòcia de la cooperativa de treball associat. En aquests casos, la baixa és obligatòria, i ha de ser acordada, amb audiència prèvia de la persona interessada, pel consell rector a petició de qualsevol soci o sòcia o de qui en que va perdre els requisits. Contra aquest acord del consell rector el soci o sòcia disconforme pot recórrer, en el termini de 30 dies, davant el comitè de recursos o de l'assemblea general i, posteriorment, per via jurisdiccional.

— Declaració del soci o sòcia en incapacitat permanent absoluta o gran invalidesa, ja que aquesta declaració suposa la pèrdua de la capacitat laboral, que és un requisit essencial que en determina l'admissió com a socis o sòcies treballadors.

— L'expulsió del soci o sòcia per falta molt greu tipificada com a tal en els Estatuts.

La baixa voluntària

Es pot produir la baixa per l'extinció voluntària de la relació societària mitjançant preavís per escrit. El termini de preavís es fixa en els Estatuts, però no pot ser superior a 3 mesos. L'incompliment del preavís dóna lloc a la corresponent indemnització per danys i perjudicis.

Els Estatuts han de regular el dret al reemborsament d'aportacions en cas de baixa del soci o sòcia d'acord amb les normes següents:

- Deducció de les pèrdues imputades al soci o sòcia corresponents a l'exercici econòmic en què es produeixi la baixa.
- El consell rector pot acordar retencions addicionals fins al màxim que fixin els Estatuts; aquests, al seu torn, estan subjectes al límit del 20% en els casos de baixa voluntària no justificada.
- Que el termini de reemborsament no pot excedir 5 anys a partir de la data de la baixa.

2. Poder disciplinari. Expulsió del soci o sòcia

Sobre el poder disciplinari, cal dir que el consell rector de la cooperativa de treball associat té la titularitat del poder disciplinari. No obstant això, es permet la delegació de l'exercici si així s'ha establert en els Estatuts.

Les faltes i les sancions han d'estar tipificades en els Estatuts si són greus o molt greus. El termini de prescripció de les faltes és el següent:

- D'1 mes per a les faltes lleus.
- De 2 mesos per a les faltes greus.
- De 3 mesos per a les faltes molt greus.

Aquests terminis es compten a partir de la data en què el consell rector té coneixement de la seva comissió i, en tot cas, es donen per prescrites un cop transcorreguts 6 mesos des que van ser comeses.

Aquestes sancions són impugnables davant la jurisdicció social, però s'estableix que, amb caràcter previ i com a mecanisme per evitar el procés, cal acudir al consell rector.

Expulsió del soci o sòcia

La sanció més greu és l'expulsió del soci o sòcia treballador. Aquesta només pot ser acordada pel consell rector mitjançant un expedient constituït a aquest efecte i amb audiència de la persona interessada. No és aplicable la normativa cooperativa, sinó la dels acomiadaments de la normativa laboral comuna, amb les següents especialitats derivades de la condició de soci o sòcia:

- Se substitueix la carta d'acomiadament pel lliurament de l'escrit de comunicació d'expulsió.
- L'acord es pot recórrer en el termini de 15 dies des de la notificació davant del comitè de recursos o, si no, davant de l'assemblea general.
- Un cop l'acord d'expulsió és executiu, hi ha un termini de caducitat de 20 dies per interposar una acció per acomiadament davant la jurisdicció social.
- Amb caràcter previ a la presentació de la demanda, cal esgotar la via interna a la cooperativa mitjançant una petició al consell rector.
- La indemnització que pugui correspondre per la improcedència del cessament és fixada pel jutjat segons la transcendència econòmica dels perjudicis soferts sense que, en cap cas, pugui imposar la readmissió.
- Durant el procés d'expulsió, la cooperativa, com a mesura cautelar, pot suspendre el soci o sòcia treballador en la seva ocupació, sense minva dels seus drets econòmics, els quals s'han de mantenir com si continués prestant-hi els seus serveis.

3. Successió d'empreses, contractes i concessions

En aquest tema, és necessari distingir dos supòsits:

— La cooperativa de treball associat adquireix la titularitat d'una cooperativa, centre de treball o unitat productora autònoma d'aquesta. Llavors cal que se subrogui en els drets i deures laborals de la titular anterior. En aquest supòsit és possible obtenir autorització per augmentar el nombre de treballadors i treballadores assalariats a causa de la necessitat d'assumir les contractacions existents a la cooperativa que adquireixen.

— Quan la cooperativa de treball associat cessa per causes no imputables a aquesta en una contracta de serveis o en una concessió administrativa i és un nou empresari o empresària qui es fa càrrec dels drets i deures dels socis i sòcies treballadors, aquests passen a tenir els drets i les obligacions que els corresponen com a treballadors i treballadores per compte aliè del nou titular, ja que no tenen en la nova cooperativa la condició de socis o sòcies que abans sí que tenien.

4. Seguretat Social

Respecte a la Seguretat Social, els Estatuts de la cooperativa han d'optar entre:

— L'assimilació dels treballadors i treballadores per compte aliè en el règim general o al règim especial que els correspongui segons l'activitat desenvolupada a la cooperativa.

— Si s'opta pel règim especial de treballadors i treballadores autònoms, aquesta opció és la que ha d'exercitar-se en els Estatuts i arribar a tots els socis i sòcies de la cooperativa de treball associat. En aquest cas, la cooperativa respon subsidiàriament del compliment de l'obligació de cotitzar dels seus socis i sòcies treballadors.

Un cop produït l'acord es pot modificar en les següents condicions:

- Per modificació dels Estatuts.
- Que la nova opció afecti tots els socis i sòcies.
- Per poder efectuar-ho és necessari que hagin passat més de 5 anys des de l'opció anterior.

Per a l'afiliació i l'alta dels socis i sòcies, la cooperativa ha de presentar el certificat d'inscripció de la cooperativa en el registre corresponent, així com la còpia dels Estatuts on consti l'opció pel règim de la Seguretat Social aplicable.

LES SOCIETATS LABORALS

- 1) Les societats laborals. Concepte i requisits. Constitució. Denominació.
- 2) Règim econòmic. Capital social. Accions. Participacions. Transmissió. Fons.
- 3) Funcionament de la societat.

- 4) Règim de la Seguridad Social.
- 5) Règim tributari.

1. Les societats laborals. Concepte i requisits. Constitució. Denominació

Actualment, es poden constituir societats laborals sota la forma de societat anònima (SA) o bé de societat de responsabilitat limitada (SRL). En aquest sentit, s'apliquen subsidiàriament en tot el que no preveu la Llei 4/1997, de societats laborals, les normes corresponents a les SA i a les SRL.

1. Les societats laborals

- Concepte: és societat laboral la que reuneixi les característiques següents:

— La majoria de capital social propietat del conjunt de socis i sòcies treballadors.

— Els socis i sòcies treballadores han de prestar els serveis retribuïts, personalment i directament.

— La seva relació laboral ha de ser per un temps indefinit.

— El nombre d'hores treballades per treballadors i treballadores no socis contractats per temps indefinit no pot ser superior al 15% del total d'hores treballades a l'any per socis i sòcies treballadors, o al 25% si els socis i sòcies treballadors fossin menys de 25. En el supòsit de superar aquests límits, la societat té un termini de 3 anys per situar-s'hi per sota, reduint, com a mínim cada any, un terç del percentatge en què inicialment s'hagi superat el límit legal.

- **Constitució**

— La societat ha de sol·licitar al Ministeri de Treball o a la comunitat autònoma que tingui transferida les competències l'atorgament de la qualificació de societat laboral.

— A la sol·licitud cal adjuntar-hi les còpies autoritzades de l'escriptura en la qual consti expressament la voluntat de les persones atorgants de fundar una societat laboral.

— Inscriure-la al Registre Mercantil per adquirir personalitat jurídica. Per això han d'aportar el certificat de la qualificació de LABORAL expedit pel Ministeri de Treball o a les comunitats autònomes així com la seva inscripció en el Registre de Societats Laborals.

- **Denominació**

Cal, necessàriament, la indicació de SOCIETAT ANÒNIMA LABORAL o de SOCIETAT DE RESPONSABILITAT LIMITADA LABORAL, o bé les seves abreviatures: SAL o SLL. La denominació de LABORAL ha de constar en tota la documentació, la correspondència, les factures... Només pot figurar l'adjectiu laboral en aquelles societats que hagin adquirit aquesta qualificació.

2. Règim econòmic

- **Capital social**

Es divideix en accions nominatives o en participacions socials. En el cas d'una SAL, el capital social no pot ser inferior a 60.000€, i el capital social ha d'estar totalment subscrit i desemborsat, amb cadascuna de les accions almenys en $\frac{1}{4}$ del capital nominal.

En el supòsit d'una SLL, aquest capital social mínim ha de ser de 3.000€. Aquesta quantitat ha d'estar totalment desemborsada des del seu origen.

- **Accions i participacions**

Les accions i participacions de les SAL i les SLL es divideixen en dues classes:

1. **Classe laboral.** Propietat dels treballadors i treballadores amb contracte per temps indefinit. No és vàlida la creació d'accions de classe laboral privades del dret de vot.

2. **Classe general.** Són les restants.

A la SAL:

- Les accions es representen per títols numerats correlativament i s'indica la classe a la qual pertanyen. Quan un treballador o treballadora —sigui soci o sòcia o no, amb contracte laboral per temps indefinit— adquireix accions o participacions socials de la classe general, té el dret a exigir la inclusió d'aquestes en la classe laboral.
- Tota ampliació de capital ha de respectar la proporció existent entre les diferents classes d'accions. Les persones posseïdores d'accions o participacions de cadascuna de les classes tenen el dret preferent de subscripció i les no assumides s'ofereixen als treballadors i treballadores siguin socis o no.
- Cap soci o sòcia pot tenir accions o participacions socials que representin més d' $\frac{1}{3}$ part del capital. D'aquesta norma s'exceptuen les entitats públiques o les que no tinguin ànim de lucre sense que aquesta participació pugui superar el 50%.
- **Transmissió *inter vivos***

A les societats laborals, per poder transmetre accions o participacions a persones que no siguin treballadors o treballadores indefinits, s'ha de comunicar per escrit a l'òrgan d'administració de la societat. Cal fer-hi constar:

- Característiques.
- Número.
- Identitat de la persona adquiridora.
- Preu.

L'òrgan d'administració ho posa en coneixement dels treballadors i treballadores no socis, ja que s'estableixen uns drets d'adquisició preferent en l'ordre següent:

- Treballadors i treballadores indefinits no socis. En el termini d'1 mes des de la seva notificació.
- Treballadors i treballadores socis.
- Socis i sòcies no treballadors i resta de treballadors i treballadores sense contracte indefinit.
- Mateixa societat (autocartera).

Transcorreguts 6 mesos sense que ningú exerceixi el dret preferent, aquestes poden ser transmises lliurement.

- **Transmissió per causa de mort**

La persona successora hereditària adquireix la condició de soci o sòcia, malgrat que en els Estatuts es pot reconèixer un dret d'adquisició preferent sobre les accions i les participacions de classe laboral pel valor real que tinguessin el dia de la defunció del soci o sòcia, excepte si la persona hereva o legatària és treballadora de la societat amb contracte per temps indefinit.

- **Fons**

Les societats laborals, a més de les reserves legals i estatutàries que siguin procedents, estan obligades a constituir un fons especial de reserva amb el 10% del benefici líquid de cada exercici, el qual només es podrà destinar a la compensació de pèrdues quan no hi hagi altres reserves disponibles.

3. Funcionament de la societat

- **Els òrgans d'administració**

Es regulen en les corresponents lleis segons el tipus de societat.

Si la societat està administrada per un consell d'administració, el nomenament d'aquests membres es fa pel sistema proporcional.

Els acords de la junta es poden impugnar si són contraris a la llei o als Estatuts o si lesionen els interessos de la societat.

- **Pèrdua de qualificació**

Es pot perdre la qualificació de laboral per excés dels límits:

- Propietat de la majoria del capital social pels treballadors i treballadores.
- Proporcionalitat del nombre d'hores a l'any de treballadors i treballadores no socis.

- Límit de possessió d'accions per soci o sòcia.
- Manca de dotació o dotació insuficient del fons especial de reserva.

Les societats laborals disposen de 6 mesos per esmenar les irregularitats esmentades. En cas de no fer-ho així, s'ha de dictar una resolució que acordi la desqualificació com a societat laboral i s'ha d'ordenar la seva baixa en el registre de societats laborals.

4. Règim de la Seguretat Social

S'estableix expressament que tots els socis i sòcies de les societats laborals han d'estar afiliats al règim general o als règims especials, segons escaigui, inclosos els membres d'òrgans d'administració que tinguin competències directives o no.

5. Règim tributari

Les societats laborals que destinin al fons de reserva especial, en l'exercici que es produeixi el fet imposable, el 25% dels beneficis líquids, gaudeixen del 99% de bonificació de les quotes que es meriten en l'impost de transmissions i actes jurídics documentats.

FOMENT DE LES EMPRESES D'ECONOMIA SOCIAL

1. Suport a l'ocupació en cooperatives i societats laborals. Persones beneficiàries.
2. Ajudes. Tramitació. Seguiment i control.

1. Suport a l'ocupació en cooperatives i societats laborals. Persones beneficiàries

Aquests ajuts tenen per objecte promoure, mitjançant la concessió d'ajuts econòmics, la creació o la conservació de llocs de treball en aquest tipus de societats, bé sigui a través de la seva nova creació o, en el cas de les ja existents, de l'ampliació del nombre dels seus socis o sòcies o del seu manteniment.

Poden ser persones beneficiàries d'aquest suport:

- Cooperatives de treball associat i els seus socis i sòcies treballadors o les d'explotació comunitària de la terra.
- Els socis i sòcies treballadors d'altres tipus de cooperatives.
- Les societats laborals i els seus socis i sòcies treballadors.
- Cooperatives de 2n grau integrades majoritàriament per cooperatives de treball associat.
- Qualsevol altra classe de cooperatives o societats laborals sempre que les ajudes tinguin per objecte la creació o la conservació de llocs de treball.

2. Ajudes. Tramitació. Seguiment i control

— Subvencions. Cada any solen sortir diferents subvencions financeres a través de les comunitats autònomes i del Ministeri de Treball. En el cas de societats de nova creació és possible obtenir ajudes i més d'una subvenció.

— Subvencions per a la formació professional dels socis i sòcies de cooperatives laborals i de les persones que vulguin integrar-se en aquest tipus de societats desenvolupades a través dels programes actualment establerts en el Pla nacional de formació i inserció professional.

TRAMITACIÓ, SEGUIMENT I CONTROL

Les resolucions de la concessió dels ajuts determinen la vinculació d'aquests al compliment dels fins per als quals van ser concedits. El control i el seguiment d'aquest compliment és realitzat pel Ministeri de Treball i pels òrgans corresponents de les comunitats autònomes, si escau, en els supòsits de:

- Incompliment de les obligacions establertes amb caràcter general.
- No-afectació de les subvencions al fi previst.
- Obtenció indeguda d'aquests ajuts.

Determina l'obligació de retornar totalment o parcialment els ajuts. En aquests casos es pot incórrer en infraccions laborals molt greus previstes en la llei amb els seus corresponents efectes sancionadors.

RÈGIM D'ESTIMACIÓ OBJETIVA DE L'IRPF (MÒDULS); RÈGIM D'ESTIMACIÓ DIRECTA SIMPLIFICADA DE L'IRPF; RÈGIM D'ESTIMACIÓ DIRECTA NORMAL-IRPF, I DECLARACIÓ DE LA RENDA DELS AUTÒNOMS

Qui ha de tributar per mòduls o estimació objectiva?

La Llei 7/2012, de 29 d'octubre de 2012, de lluita contra el frau fiscal, va actualitzar els requisits de les persones que poden tributar en mòduls. Aquestes modificacions es mantenen el 2015, encara que amb la reforma fiscal el 2016 s'endureixen.

Els requisits són:

- Autònoms l'activitat dels quals s'inclou en l'ordre ministerial que regula aquest règim (es detallen en el següent punt d'aquest article).
- No superar els límits establerts en aquesta ordre per a **cada activitat**:

Volum d'ingressos que no superi els **450.000 euros anuals** o els 300.000 euros anuals en el cas de les activitats agrícoles i ramaderes i de les de la divisió 7 de l'IAE (transport i comunicacions). **El 2016 i el 2017** s'obre un període transitori (recollit en els pressupostos generals per al 2016), amb la qual cosa el límit es reduirà a **250.000 euros** i no serà fins al **2018** quan entri en vigor la reforma fiscal i el límit baixi a **150.000 euros** anuals i a 200.000 en el cas de l'activitat agrícola, forestal i ramadera.

Facturació a empreses i professionals: des de l'1 de gener del 2013 no poden seguir en mòduls aquells autònoms obligats a expedir factures a clients i clientes que siguin empreses i professionals si l'any anterior han tingut rendiments superiors a 225.000 euros anuals o a 50.000 euros anuals, sempre que més del 50% dels seus ingressos provinquin d'empreses i que, per tant, estiguin subjectes a retenció. El 2016 el límit de 225.000 euros es reduirà amb caràcter transitori a 125.000 euros i no serà fins al 2018 quan entri en vigor el límit de 75.000 euros establert en la reforma fiscal.

Volum de compres, sense incloure inversions, que no superi els **300.000 euros**. El 2016 i 2017 s'obre un període transitori de manera que el límit es reduirà a **250.000 euros** i no serà fins al **2018** quan entri en vigor la reforma fiscal i el límit baixi a **150.000 euros** anuals. En el cas d'obres o serveis subcontractats, el seu import es té en compte per al càlcul d'aquest límit.

- Autònoms que **practiquin retencions de l'1%** en les seves factures, encara que **des de l'1 de gener del 2016 aquestes activitats quedaran excloses** del sistema d'estimació objectiva.
- No haver renunciat ni estar exclòs del règim simplificat de l'IVA o de l'especial de l'agricultura.
- No realitzar altres activitats que tributin en estimació directa.

Activitats compreses en l'ordre de mòduls

- **Agricultura i ramaderia:** la majoria d'activitats agrícoles i ramaderes. Des del 2015 s'aplicarà un llindar d'exclusió de 200.000 i 150.000 euros, sense veure's afectades per la destinació final de la facturació. Tenen un sistema de càlcul especial que no s'inclou en el programa de mòduls d'Hisenda.
- **Pesca:** producció de musclo en bac.
- **Comerç minorista:** tot el sector, incloent quioscos de premsa, tallers de reparació de vehicles i altres tallers de reparacions.
- **Hosteleria:** restaurants, cafeteries, bars, gelateries, hostals, pensions i fondes.
- **Transport:** de viatgers, mercaderies i taxis. En el transport de mercaderies per carretera i serveis de mudances, el nombre màxim de vehicles el 2016 baixa de 5 a 4, qualsevol dia de l'any.
- **Altres serveis:** perruqueries, salons de bellesa, autoescoles, mudances, tintoreries i copisteries.
- **Construcció:** obres, fusteria, serralleria, lampisteria o pintura. No obstant això, les activitats obligades a retenir l'1% (divisió 5 de l'IAE) es veuran excloses del sistema de mòduls des del gener del 2016.
- **Indústria:** fusteria metàl·lica, confecció, moble de fusta, pa i brioixeria o masses fregides. Moltes d'aquestes activitats (divisions 3 i 4 de l'IAE) es veuran excloses del sistema de mòduls el 2016, a excepció de les activitats relacionades amb la fabricació de pa i brioixeria o masses fregides.

A la nostra secció d'utilitats pots consultar la llista completa d'activitats que han de tributar per mòduls, així com els paràmetres i els sistemes de càlcul de l'IRPF i l'IVA per aplicar en cadascun d'ells. La normativa vigent el 2015 és l'Ordre HAP/2430/2015, de 18 de novembre, per la qual es desenvolupen per a l'any 2016 el mètode d'estimació objectiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques i el règim especial simplificat de l'impost sobre el valor afegit.

La normativa dels mòduls 2016

Normativa aplicable el 2016 per als autònoms en el règim de mòduls. Aquesta ordre regula les activitats en mòduls i el càlcul de l'IRPF i l'IVA simplificat.

Ordre HAP/2430/2015, de 12 de novembre, per la qual es desenvolupen per a l'any 2016 el mètode d'estimació objectiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques i el règim especial simplificat de l'impost sobre el valor afegit.

Règim d'estimació directa simplificada de l'IRPF

La modalitat simplificada s'aplica per a determinades activitats econòmiques l'import net de xifra de negocis de les quals, per al conjunt d'activitats desenvolupades per la persona contribuent, **no superi els 600.000 euros l'any immediatament anterior**, llevat que renunciï a la seva aplicació, en els termes que reglamentàriament s'estableixin. Els autònoms que facturin més d'aquesta quantitat han de tributar en **estimació directa normal**.

Poden tributar per aquesta modalitat:

- Les activitats empresarials a les quals **no els sigui aplicable** la modalitat d'estimació objectiva (mòduls).
- Empresaris i empresàries o professionals que no renunciïn a aquesta modalitat ni exerceixin altres activitats sotmeses a estimació directa normal.

En el primer any d'activitat d'un autònom, se li aplicarà aquesta modalitat excepte renúncia o que estigui obligat a tributar per mòduls.

S'aplica la normativa que regula l'impost de societats amb certes particularitats:

- **Rendiment** = ingressos – despeses.
- **Ingressos:** venda de productes i serveis, autoconsum, subvencions, indemnitzacions rebudes i altres ingressos.
- **Despeses deduïbles:** consums d'explotació, despeses de personal i Seguretat Social, lloguers, reparacions, subministraments, serveis de professionals independents, serveis exteriors, tributs deduïbles (IAE, IBI), despeses financeres, amortitzacions i altres despeses deduïbles. Pots consultar el nostre article específic de despeses deduïbles per conèixer-los en detall.

Per tal que una despesa sigui deduïble:

- Han de ser despeses **vinculades a l'activitat econòmica** realitzades per l'autònom (ha de demostrar que corresponen a la seva activitat professional i no a la seva vida privada). Pel que fa a l'habitatge propi, si és on es desenvolupa l'activitat, caldrà determinar el percentatge de la despesa que es pot imputar a l'activitat.
- Han de trobar-se **convenientment justificades** mitjançant les factures corresponents.
- Han d'estar **registrades comptablement** per l'autònom en els seus corresponents llibres de despeses i inversions.

- Tota despesa relacionada amb l'activitat és deduïble, tot i que s'ha de justificar, de manera que convé documentar-les i portar el llibre de despeses explicant el detall de cada factura en cas de tenir-ne.
- Quant als tiquets o a les factures simplificades, no són deduïbles perquè no permeten identificar qui ha fet la despesa. Així que encara que sigui una mica molest cal acostumar-se a demanar factura a restaurants, gasolineres, taxis o supermercats (si el que s'adquireix té alguna relació amb el negoci, és clar).

A continuació relacionem les despeses més habituals que cal que l'autònom tingui en consideració, seguint la relació establerta amb Hisenda:

- **Consums d'explotació:** compres de mercaderies, matèries primeres i auxiliars, combustibles, elements i conjunts incorporables, envasos, embalatges i material d'oficina. El consum de l'exercici es calcula d'acord amb la fórmula: $\text{consums} = \text{existències inicials} + \text{compres} - \text{existències finals}$.
- Retribucions en espècie, premis i indemnitzacions.
- **Arrendaments i cànon:** lloguers, cànon, assistència tècnica, quotes d'arrendament financer (*leasing*) que no tingui per objecte terrenys, solars o altres actius no amortitzables.
- **Reparacions i conservació:** despeses de manteniment, recanvis i adaptació de béns materials. No s'inclouen els que suposin una ampliació o millora, ja que es consideren inversions amortitzables en diversos anys.
- **Serveis de professionals independents:** honoraris d'economistes, advocats, auditors, notaris així com les comissions d'agents comercials o mediadors independents.
- **Altres serveis exteriors:** despeses en investigació i desenvolupament, transports, primes d'assegurances, serveis bancaris, publicitat, relacions públiques, subministraments d'electricitat, aigua i telefonia, i altres despeses d'oficina no incloses en els conceptes anteriors.
- **Tributs fiscalment deduïbles:** l'impost de béns immobles (IBI), l'impost d'activitats econòmiques (IAE) i altres tributs i recàrrecs no estatals i taxes, recàrrecs i contribucions estatals. No són deduïbles ni les sancions ni els recàrrecs de constrenyiment o per presentar fora de termini les declaracions d'Hisenda.
- **IVA suportat:** només serà deduïble quan no sigui desgravable a través de la declaració d'IVA, és a dir, que no es presentin declaracions trimestrals d'IVA i, per tant, no es tingui el dret de deduir-se les quotes suportades. El que passa a les activitats exemptes d'IVA i a les activitats

acollides a alguns règims especials (règim especial de recàrrec d'equivalència i règim especial de l'agricultura, ramaderia i pesca).

- **Despeses financeres:** els interessos de préstecs i crèdits, les despeses de descompte d'efectes i els recàrrecs per ajornament de pagament de deutes; no s'inclouran els que es derivin de la utilització de capital propi.
- **Amortitzacions:** import del deteriorament o la depreciació de les inversions previstes com a immobilitzat material o intangible afecte a l'activitat. El seu càlcul s'ha de realitzar conforme al que estipula l'impost de societats. En estimació directa normal pot revestir major complexitat, ja que existeixen supòsits de llibertat d'amortització.
- **Altres despeses deduïbles:** adquisició de llibres, subscripció a revistes professionals, despeses d'assistència a esdeveniments relacionats amb l'activitat (cursos, congressos, conferències), quotes d'associacions empresarials, corporacions i càmeres així com les primes d'assegurança de malaltia satisfetes per l'autònom per a ell, el cònjuge o els fills i filles menors de 25 anys que convisquin al domicili familiar, amb un màxim de 500 euros per persona.
- **Provisions deduïbles i despeses de difícil justificació:** amb l'entrada en vigor de la reforma fiscal, a partir del gener del 2015, s'estableix un límit anual de 2.000 euros a la deducció en estimació directa simplificada del 5% de l'import del rendiment net previ.

Despeses deduïbles “especials”: local, vehicle, telèfon mòbil, viatges, vestidors

Hi ha una sèrie de partides de despesa molt habituals entre els autònoms que presenten algunes peculiaritats i sempre generen dubtes, a causa, sobretot, del grau d'“afectació a l'activitat”. Són partides sobre les quals Hisenda és cada vegada més exigent pel que fa als requisits per justificar l'afectació a l'activitat.

En concret les despeses deduïbles són les següents:

Local o oficina de lloguer o habitatge propi: per no tenir problemes cal notificar a Hisenda les dades del local en el moment de donar-se d'alta emplenant el corresponent model 036 o 037, o bé presentar una modificació de dades d'aquests impresos en el moment de traslladar-se a un nou local o oficina.

- Vehicle i despeses associades: gasolina, manteniment i assegurança.
- Telèfon mòbil.
- Despeses de viatge i dietes: dinars, sopars, bitllets d'avió i bitllets de taxi.
- Despeses de vestuari.

El règim d'estimació directa normal, IRPF

Poden tributar en aquest règim:

- Els autònoms amb activitats empresarials o professionals que facturen **més de 600.000 euros anuals** l'any immediatament anterior per al conjunt de les seves activitats. Per sota d'aquesta quantitat poden optar per tributar.
- Els autònoms amb activitats empresarials o professionals que hagin **renunciat el règim simplificat** o el règim de mòduls mitjançant la presentació del model 036/037 (declaració censal) abans del 31 de desembre de l'any anterior.

A la tributació per estimació directa normal de l'IRPF s'aplica la normativa que regula l'**impost de societats**.

- **Rendiment** = ingressos – despeses.
- **Ingressos**: venda de productes i serveis, autoconsum, subvencions, indemnitzacions rebudes i altres ingressos.

Despeses deduïbles: consums d'explotació, despeses de personal i Seguretat Social, lloguers, reparacions, subministraments, serveis de professionals independents, serveis exteriors, tributs deduïbles (IAE, IBI), despeses financeres, amortitzacions i altres despeses deduïbles.

- Són aplicables els **beneficis fiscals** previstos per a empreses de dimensió reduïda (facturació anual inferior a 8 milions d'euros): llibertat d'amortització per creació d'ocupació o per a béns de valor inferior a 601 euros, provisió global per insolvències de l'1% dels saldos deutors i diverses deduccions.
- **Només** els autònoms que tributen en **estimació directa normal poden desgravar les factures no cobrades o les despeses associades a les devolucions de vendes**.

Quins llibres són obligatoris portar en estimació directa?

Autònoms amb activitats empresarials de caràcter mercantil:

Han de portar una comptabilitat ajustada al Codi de comerç, amb **llibre diari**, **inventaris** i **comptes anuals** convenientment legalitzats al Registre Mercantil.

Empresariat autònom que no tingui caràcter mercantil:

- Llibre de registre de vendes i ingressos.
- Llibre de registre de compres i despeses.
- Llibre de registre de béns d'inversió.

Professionals autònoms:

- Llibre de registre d'ingressos.

- Llibre de registre de despeses.
- Llibre de registre de béns d'inversió - Llibre de registre de provisions i bestretes.

La declaració de la renda dels autònoms

Tots els autònoms, en la seva categoria de contribuents que hagin obtingut rendes subjectes a l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF), estan obligats a presentar la declaració de la renda o la declaració anual de l'IRPF.

Hi ha una rara **excepció**, que és la d'aquelles persones que al llarg de l'any hagin tingut rendes inferiors a 1.000 euros (sumant rendiments íntegres del treball, del capital o d'activitats econòmiques, així com guanys patrimonials) i pèrdues patrimonials de quantia inferior a 500 euros, en tributació individual o conjunta. També hi ha altres excepcions en funció de la situació familiar, etc.

Hisenda no envia l'esborrany als autònoms. Així doncs, és convenient sol·licitar a Hisenda les **dades fiscals**, especialment en el cas dels professionals que efectuen retencions, ja que aporta una informació que indica el que sap Hisenda a través dels nostres clients i clientes.

- **Impresos:** el model D-100 és un dels més importants, ja que recull els rendiments anuals de les activitats econòmiques d'un autònom. Està compost per 16 pàgines i 5 annexos (A.1, A.2, A.3, A.4, B.1-B.5 — deduccions autonòmiques). D'aquest cal presentar, de forma obligatòria, les pàgines núm. 1, 2, 12, 13, 14, 15 i 16. Les restants només s'han de presentar si es consigna alguna dada. També és obligatòria la presentació del model 100 o del document d'ingrés o devolució.

- **Terminis:** la declaració de la renda del 2015 es pot presentar des del 6 d'abril fins al 25 juny del 2016 si el resultat és a ingressar i s'opta per domiciliar el pagament, i fins al 30 de juny del 2016 en la resta de casos.

- **Per via electrònica o telefònica:** des del 6 d'abril fins al 30 de juny del 2015, i si s'efectua domiciliació bancària del pagament, el termini de confirmació finalitza el 25 de juny del 2016.
- **Per via presencial:** des del 10 de maig fins al 30 de juny del 2015.

- **Lloc de presentació:** les declaracions amb resultat positiu (a ingressar) s'han de presentar en qualsevol sucursal bancària autoritzada o als serveis de suport per emplenar la declaració que ofereixen Hisenda i altres organismes oficials. Si el resultat és zero o a retornar s'amplia el ventall a les oficines d'Hisenda o amb la presentació per correu certificat adreçat a la delegació d'Hisenda que correspongui al contribuent.

- **Presentació telemàtica:** per a la presentació de la declaració de l'IRPF per Internet cal emplenar els impresos amb el programa PADRE dins de la nova aplicació de l'Agència Tributària Renda web. També cal disposar de signatura electrònica, DNI electrònic o pin 24 hores reconegut per l'Agència Tributària.

CONSEQÜÈNCIES DE L'ENTRADA EN VIGOR DE LA LLEI 27/2014

Impost sobre societats

El 28 de novembre del 2014 es va publicar en el *Butlletí Oficial de l'Estat*, la Llei 27/2014, de 27 de novembre, sobre **la reforma de l'impost sobre societats**. L'impost sobre societats és un impost directe de naturalesa personal que grava la renda de les entitats jurídiques.

Societats civils

Les societats civils **amb finalitat mercantil** passen a ser contribuents de l'impost sobre societats, mentre que les que no tinguin objecte mercantil han de seguir tributant en règim d'atribució de rendes.

Aquesta consideració ha d'entrar en vigor per als exercicis iniciats el 2016, de manera que per aquestes societats s'estableix (i) un règim de dissolució i liquidació en la Llei 35/2006, i els socis i sòcies pagaran l'IRPF segons les seves pròpies nòmines.

És a dir, excepte rares excepcions, la immensa majoria de les societats civils tindrien personalitat jurídica i passarien a haver de tributar en l'impost de societats en cas de tenir un objecte mercantil.

S'estableix un règim fiscal especial per a la dissolució i la liquidació de societats civils en què concorrin les següents circumstàncies:

- a. Que abans de l'1 de gener del 2016 els hagués resultat d'aplicació el règim d'atribució de rendes i que, a partir d'aquesta data, compleixin els requisits per adquirir la condició de contribuents de l'impost sobre societats.
- b. Que en els 6 primers mesos del 2016 adoptin vàlidament l'acord de dissolució amb liquidació i que en el termini de 6 mesos des de la seva adopció, realitzin els actes o els negocis necessaris per a la seva extinció. Fins a la data d'extinció s'ha de seguir aplicant el règim d'atribució de rendes. Si no es compleix amb els terminis indicats, la societat civil té la consideració de contribuent de l'impost sobre societats d'1 de gener del 2016.

Es regula un **règim transitori** per a les societats civils i els seus socis i sòcies als quals hagués resultat d'aplicació el règim d'atribució de rendes de la LIRPF en períodes iniciats amb anterioritat a l'1 de gener del 2016 i tinguin la consideració de contribuents per l'impost sobre societats a partir d'aquesta data.

Què suposa per a les societats civils passa a tributar en l'impost de societats?

- **La primera** conseqüència és que han de portar **una comptabilitat ajustada al Codi de comerç** i la legislació comptable, com una societat limitada o una altra societat mercantil.
- **Càlcul del benefici fiscal:** les imputacions d'alguns ingressos i algunes despeses en l'impost de societats són diferents de les de l'IRPF, especialment en alguns casos com les amortitzacions o les dotacions de provisions i deterioraments.
- **Impost per pagar:** el percentatge que s'ha de pagar sobre el benefici fiscal aplicat passa de ser una escala progressiva (major percentatge a mesura que augmenta el benefici) a ser un percentatge fix.
- **Canvi d'obligacions i models fiscals:** les societats civils han de modificar les obligacions fiscals presentant una declaració censal (model 036) i notificant la seva obligació de presentació de l'impost de societats.
- **Els socis i sòcies de les societats civils** han de modificar les obligacions fiscals presentant una declaració censal (model 037) i notificant la baixa en l'obligació de presentar trimestralment el model 130.

La tributació de les comunitats de béns a partir del 2016

Aquells autònoms que tenen negocis constituïts com a comunitat de béns, tant si tenen caràcter mercantil com si no, han de seguir acollint-se, com fins ara, a la tributació de rendes mitjançant l'IRPF.

No obstant això, per a les comunitats de béns que s'han constituït a partir de l'entrada en vigor de la nova llei (any 2015), subsisteixen els dubtes sobre la seva fiscalitat, ja que encara que no tinguin forma jurídica de societat civil poden, en el fons, tenir un objecte i una activitat mercantil, a partir del 2016, fins que l'Agència Tributària li assigni un CIF de comunitat de béns (CIF que comença amb la lletra E) o de societat civil (CIF que comença amb la lletra J). Segons aquest codi d'identificació fiscal que li sigui assignat, la tributació ha de ser en IRPF o en impost de societats, respectivament.

LA COMPTABILITAT DE L'AUTÒNOM

La comptabilitat és un control que tot autònom hauria de portar per saber en tot moment l'estat del seu negoci. Serveix per saber en tot moment allò que s'ha ingressat per una activitat determinada, allò que ha gastat, el que li deuen i el que deu.

Què ha de contenir una factura?

Tot i que les factures poden tenir aspectes molt diferents, totes han de contenir una sèrie de dades mínimes perquè el document sigui vàlid. És imprescindible que hi aparegui el número de factura —que servirà per identificar-la—, la data en què es realitza, així com les dades bàsiques (nom, domicili i NIF), tant de la persona que emet la factura com d'aquella a la qual va dirigida (persona o empresa).

Igualment, cal incloure una descripció dels serveis prestats pels quals s'emet la factura així com l'import d'aquests. Finalment, s'ha de detallar el tipus d'IVA i d'IRPF que s'aplica, l'import resultant i la forma de pagament.

Els ingressos: factures emeses. Els ingressos són, potser, la part més fàcil de la comptabilitat. S'ha de dur un llibre de registre de les factures emeses — que no és res més que una llista de totes les factures emeses—, per ordre cronològic, en el qual es reflecteix la següent informació:

- Número de factura.
- Data d'emissió.
- Persona destinatària de la factura.
- Base imposable.
- Tipus d'IVA (4%, 8% ,18% o 21%).
- Import de l'IVA.
- Retenció de l'IRPF.

Les despeses: factures rebudes, béns d'inversió i altres despeses

L'autònom ha de controlar totes aquelles despeses necessàries per a l'obtenció dels ingressos. Per tal que una despesa pugui ser considerada com a deduïble fiscalment ha de complir dos requisits:

1. Estar afecta a l'activitat (és a dir, produir-se a causa del desenvolupament de l'activitat).
2. Ser necessària per a aquesta.

Per a la comptabilització de les despeses hem de portar tres llibres de registres diferents:

- El llibre de registre de factures rebudes.
- El llibre de registre de béns d'inversió.

- El llibre de registre de despeses.

Llibre de registre de factures rebudes. És el llibre de registre de factures rebudes. Es tracta d'una simple llista en què s'han de comptabilitzar totes les factures que l'autònom rep. Les factures s'han de consignar amb el seu número de factura, la data d'expedició (o data en què es va emetre la factura), el nom i cognoms o la raó social de l'emissor, el seu número d'identificació fiscal (NIF), la base imposable, el tipus impositiu aplicable d'IVA, la quota tributària (import de l'IVA) i, en el cas que correspongui, la retenció corresponent.

Llibre de registre de béns d'inversió. Són aquells béns que ha comprat l'autònom i que per la seva naturalesa i el seu cost no es consumiran durant l'exercici, i, per tant, no es permeten comptabilitzar directament com una despesa única, sinó que cal comptabilitzar-los distribuïnt el seu import proporcionalment al llarg de diversos trimestres o anys. Només s'han de comptabilitzar els béns adquirits amb un import superior a 300 euros, tot i que interessa amortitzar els béns en el període de temps més curt que permeti l'Agència Tributària per pagar així el mínim d'impostos possible.

Llibre de registre de despeses. S'han de comptabilitzar les despeses per a les quals no es tingui una factura, però sí un comprovant de pagament en forma de tiquet o de recepció del banc, com la quota d'autònoms a la Seguretat Social o el tiquet de la papereria per la compra de material d'oficina. Si es té tant un tiquet de caixa com una factura, en aquest cas només se'n podrà comptabilitzar un dels dos, essent sempre més profitós comptabilitzar la factura, ja que permetrà desgravar també l'IVA associat a la despesa.

Els autònoms que opten per l'IRPF (estimació directa normal), en funció de l'activitat que desenvolupin, han de portar:

Activitats no mercantils:

1. Llibre de registre de vendes i ingressos.
2. Llibre de registre de compres i despeses.
3. Llibre de registre de béns d'inversió.

Autònoms professionals:

1. Llibre de registre d'ingressos.
2. Llibre de registre de despeses.
3. Llibre de registre de béns d'inversió.
4. Llibre de provisions de fons i bestretes.

IRPF: estimació directa simplificada, i en funció de l'activitat que desenvolupin han de portar:

Activitats empresarials:

1. Llibre de registre de vendes i ingressos.
2. Llibre de registre de compres i despeses.
3. Llibre de registre de béns d'inversió.

Activitats professionals:

1. Llibre de registre d'ingressos.
2. Llibre de registre de despeses.
3. Llibre de registre de béns d'inversió.
4. Llibre de provisions i bestretes.

Estimació objectiva de l'IRPF (per mòduls)

En aquest cas, no és necessari portar llibres de registre, però sí conservar:

- Totes les factures emeses, rebudes i els justificants dels mòduls aplicats.
- Si es practiquen amortitzacions s'ha de portar el llibre de registre de béns d'inversió.
- Quan el rendiment net es calcula sobre el volum d'operacions, s'ha de portar el llibre de registre de vendes i ingressos.

Quan és possible facturar sense ser un autònom?

La Seguretat Social obliga a estar donat d'alta per facturar qualsevol tasca. Dit això, hi ha determinats supòsits en què és possible fer-ho sense ser autònom a causa de l'existència d'un **buit legal**, encara que cal tenir en compte que comporta els seus riscos.

La normativa estableix que les persones que realitzin una **activitat econòmica a títol lucratiu de forma habitual, personal i directa**, sense tenir un contracte de treball, han de donar-se d'alta al RETA. Però què es considera habitual? Per il·lògic que resulti, per la Seguretat Social sembla que no hi ha diferència entre algú que fa classes particulars els caps de setmana i algú que dedica 40 hores setmanals al seu negoci.

No obstant això, amb el pas del temps, això s'ha convertit en una llacuna normativa que alimenta l'economia submergida i que ha portat a sancions. En algunes ocasions, els jutges han donat la raó als treballadors i treballadores que han recorregut. Concretament, quan aquests han pogut **demostrar que els seus ingressos eren inferiors al salari mínim interprofessional** (9.080,40 euros anuals).

Arran d'aquesta jurisprudència, hi ha qui afirma que **és possible facturar sense ser autònom** quan no s'assoleixen aquests ingressos mínims (cal no confondre-ho amb beneficis) i que és legal. **Tot i que el risc de sanció sigui baix, existeix.**

Obligacions amb Hisenda

Cal tenir en compte que, per **emetre una factura de forma legal**, no només cal complir amb les obligacions de la Seguretat Social, sinó també amb Hisenda. Respecte a aquesta polèmica, l'organisme tributari solia romandre al marge en

certa manera. Tanmateix, en els últims temps la comunicació entre els dos organismes ha millorat i cada vegada estan més integrats.

L'alta a Hisenda no té cost. El que hem de fer és **declarar els ingressos obtinguts per IVA i IRPF** a la nostra activitat presentant els **models 036 i 037**. Altrament, es farà una apropiació indeguda d'aquests impostos. A més, les empreses amb les quals s'ha treballat declararan les seves operacions, de manera que, si no es fes, Hisenda se n'adonaria fàcilment.

Quina és la solució?

Amb l'**economia submergida** es corre el risc de ser localitzats o que algú ens denunciï i, per tant, que hàgim de pagar una quantiosa sanció. En concret, totes les quotes pendents des que es va començar a exercir l'activitat, amb un 20% de recàrrec més els interessos i sense la possibilitat d'acollir-se a cap bonificació.

Si treballem a casa, per exemple fent classes particulars, és més complicat que "ens enxampin", però no és impossible. Per això aconsellem pensar-se molt bé el fet de ser autònom (és necessari realitzar un projecte de viabilitat).

Mentre la situació es mantingui com fins ara, el més recomanable és **donar-se d'alta al RETA o negociar un contracte laboral**, en el cas de treballar per a un únic client.

Si ens decidim per ser autònoms, abans de res cal analitzar les ajudes a les quals podem acollir-nos. Avui en dia, tots els que es facin emprenedors per primera vegada poden beneficiar-se de la **tarifa plana de la Seguretat Social**, que fixa en 50 euros els primers 6 mesos, amb un increment progressiu fins a arribar als 264,44 euros. A això cal afegir-hi la possibilitat de **compatibilitzar l'atur amb el treball com a autònom**, cosa que abans no estava permesa. Un altre consell és investigar sobre les subvencions que s'ajusten al nostre perfil.

En cas que aquestes opcions no encaixin amb la nostra activitat, podem decidir-nos per alguna de les següents:

Facturar només alguns mesos

Aquesta és una alternativa per a les persones que ja hagin estat autònomes prèviament i que, per tant, no puguin acollir-se a la tarifa plana. Consisteix a concentrar totes les factures pendents en uns quants mesos o dies i després donar-se de baixa. En aquest sentit, és important no superar els ingressos mínims, posar-se d'acord amb el client i utilitzar conceptes genèrics en les factures que no facin referència a dates concretes.

Recórrer a un tercer que facturi per nosaltres

Pot ser un favor entre amics o optar per una cooperativa de facturació. Aquest tipus d'empreses està creixent a causa de casos com aquests. Per beneficiar-se'n cal pagar unes despeses de gestió i els impostos, però quan es facturen quantitats baixes sol resultar més econòmic que l'alta a la Seguretat Social.

Fins fa algun temps, **donar-se d'alta només a Hisenda** també era una alternativa possible. D'aquesta manera, es complia amb la meitat de les obligacions, pagant l'IVA i l'IRPF corresponent. No obstant això, avui dia, tots dos organismes estan més ben comunicats i **és fàcil que siguem descoberts**. Si això passa, el fet d'haver-nos registrat a Hisenda no ens lliurarà de la sanció. De fet, segons la legislació, el termini màxim per regularitzar la situació d'alta a la Seguretat Social és de només 30 dies un cop realitzada l'alta a Hisenda.

AJORNAR UN DEUTE AMB LA SEGURETAT SOCIAL I AMB HISENDA

Seguretat Social

Quins deutes es poden ajornar?

Es pot ajornar **qualsevol deute que es tingui amb la Seguretat Social**. Normalment solen ser quotes que s'han de pagar mensualment per cotitzacions socials, però també poden ser recàrrecs sobre les anteriors. No obstant això, hi ha dos tipus de **quotes que són inajornables**: 1) **les quotes que es paguen per donar cobertura als accidents de treball i les malalties professionals i 2) en cas de ser empresari o empresària i de tenir treballadors i treballadores al seu càrrec, l'anomenada *quota obrera***, el percentatge que correspon pagar al treballador o treballadora per compte aliè i de l'ingrés del qual és responsable l'empresari o empresària.

Quan es pot demanar l'ajornament?

En el moment en què hi ha deutes fora del termini reglamentari d'ingrés, encara que sigui dins el període de recaptació voluntària o quan el deute entra en via executiva i es posa en marxa el procediment que pot concloure en un embargament de béns. El deute existeix formalment quan la Tresoreria General de la Seguretat Social emet una reclamació de deute o directament una providència de constrenyiment.

Quins efectes té?

Importants. Des del moment en què se li concedeix l'ajornament se'l considera al **corrent de pagament de les obligacions** amb la Seguretat Social, un requisit imprescindible per exemple per contractar amb administracions públiques o demanar un préstec a un banc. A més, el procediment recaptatori dels deutes anteriors (les incloses en l'ajornament) se suspenden.

On se sol·licita?

La sol·licitud s'ha de dirigir a l'Administració de la Seguretat Social, a les **oficines de la Seguretat Social** encarregades, entre altres funcions, de la recaptació de les cotitzacions o a la Direcció Provincial de la Tresoreria General de la Seguretat Social a la província en què l'empresariat o l'autònom tingui autoritzat el compte de cotització o, si no, on ell mateix tingui el domicili. Es pot presentar presencialment, per correu postal o mitjançant el registre de la seu electrònica de la Seguretat Social, si disposa de certificat digital.

Quina documentació necessita

En primer lloc, el **model de sol·licitud** previst per a l'ajornament. En segon lloc, sembla obvi però és necessari, un document de reconeixement del deute. En tercer lloc, i en documents separats, la liquidació del deute inajornable —que

s'ha de pagar abans que es concedeixi l'ajornament— i la del deute que es pretén posposar.

Com ho tramita?

És millor anar personalment a l'oficina per evitar problemes de manca de documentació. Si ja s'ha emès una providència de constrenyiment per al deute que s'ha d'ajornar cal d'adreçar-se a la unitat de recaptació executiva de l'administració corresponent. Si l'autònom té deutes per la seva cotització a autònoms, i, a més, per la seva condició d'empresari o empresària amb treballadors i treballadores al seu càrrec, ha aglutinar-los tots dos en un mateix procediment d'ajornament. Disposa del termini genèric de 10 dies per esmenar els errors o per aportar la documentació que falti, i en un **termini màxim de 3 mesos** la Seguretat Social ha d'emetre una resolució en la qual es concedeix o denega l'ajornament.

Ho concedeixen fàcilment?

A partir de 30.000 euros s'exigeix la constitució de garanties: un aval solidari formalitzat per entitats financeres o altres mitjans com la hipoteca immobiliària o mobiliària o una fiança personal. En aquests casos, les garanties que estableixi la resolució de concessió s'han de constituir en el termini de 30 dies naturals a partir de la notificació.

Amb quant de temps es pot pagar?

Fins a un **màxim de 5 anys**, però hi ha flexibilitat quant al temps, la quantia i les freqüències de cada pagament fraccionat. Quan es concedeix un ajornament es lliuren, a més, els quadres d'amortització del deute en què s'especifiquen clarament els terminis d'amortització, la quantitat per abonar a cada un d'ells i les dates de venciments. Sempre es podrà liquidar anticipadament l'ajornament si les circumstàncies econòmiques milloren.

Li cobraran interessos?

Sí, l'**interès legal del diner**. Es fixa anualment. El percentatge es calcula sobre el total del deute ajornat, que pot incloure, al seu torn, els recàrrecs i els interessos que no es van pagar abans de demanar l'ajornament.

I si al final no ho puc pagar?

L'ajornament s'incompleix si es deixa de pagar algun dels terminis d'amortització acordats, però també si s'incorre en l'impagament de deutes posteriors. És a dir, **ha d'ingressar els venciments de l'ajornament però també ha de seguir pagant dins de termini**, per exemple, la seva cotització com a autònom o la dels seus treballadors i treballadores com a empresari o empresària. Si s'incompleix l'ajornament, prosseguirà, sense cap més tràmit, el procediment de constrenyiment que s'hagi iniciat abans de la concessió. Així mateix, s'ha de dictar, sense cap més tràmit, provisió de constrenyiment per

aquell deute que no hagués estat ja reclamat, amb el seu recàrrec corresponent.

Hisenda

Els autònoms poden ajornar el pagament dels seus deutes tributaris i poden sol·licitar a l'administració tributària un ajornament o un fraccionament de pagament si tenen problemes transitoris de liquiditat o de tresoreria. Perquè Hisenda el concedeixi, és evident que cal demostrar les dificultats financeres que justifiquin l'ajornament del deute. No hi ha límit per demanar un ajornament. **“L'Administració ha de distingir entre els deutes inferiors a 30.000 euros, per als quals no s'exigeix cap aval, i els que superin aquesta quantitat, en què caldrà presentar garanties en forma d'aval bancari, garantia hipotecària o assegurança de caució (assegurança de garantia).”** No obstant això, demanen que el període d'amortització dels terminis de pagament ascendeixi a 30 mesos.

Quins impostos es poden ajornar?

En principi es pot demanar un ajornament o un fraccionament de pagament per a gairebé tots els impostos, ja siguin les liquidacions trimestrals d'IRPF o IVA o les anuals. La declaració anual de l'IRPF ja preveu els seus propis terminis de pagament i admet el fraccionament en dos terminis (el segon, el 5 de novembre). No obstant això, **les retencions d'IRPF normalment no es poden ajornar**, però atesa la situació de crisi i les dificultats per aconseguir un crèdit, **Hisenda ho permet en casos excepcionals**. La sol·licitud d'ajornament es pot realitzar tant en el període voluntari de liquidació dels impostos com en el període executiu. Això sí, quan Hisenda inicia el procediment d'embargament ja no es pot demanar l'ajornament, tot i que fins i tot en aquesta fase és possible negociar la forma de pagament.

Quin cost té?

Demanar un ajornament de pagament no és gratis: cal pagar el tipus d'interès que es fixa cada any en els pressupostos generals de l'Estat. Si es presenta aval, l'interès aplicable és el de l'interès legal del diner. Si l'ajornament es demana sense garanties, llavors s'aplica l'interès de demora, que ascendeix al 5%.

Quins són els terminis de pagament?

En l'imprès de sol·licitud, la persona contribuent proposa el calendari de pagaments i la quantitat que cal abonar en cada termini. Hisenda decideix si ho accepta. En la petició es fa constar l'import del deute, els terminis en els quals es vol fraccionar i la data en què es vol començar a realitzar els pagaments. S'ha de presentar una sol·licitud per cada impost que es vulgui ajornar o fraccionar, indicant el motiu i el número de compte bancari on es domiciliaran els pagaments.

Si l'Agència Tributària rebutja la proposta de terminis, n'ha de fer una altra. I si rebutja del tot la sol·licitud, ha d'enviar una carta de pagament pel total del

deute, que s'ha d'abonar en el termini marcat. En el pitjor dels casos, la persona contribuent ha guanyat una mica de temps.

Si s'obté l'ajornament i la persona contribuent no abona algun dels terminis, l'ajornament s'anul·la i Hisenda n'ha d'exigir el pagament de la totalitat. Des de fa uns quants anys és obligatòria la domiciliació bancària en els ajornaments i en els fraccionaments. El pagament es carrega el dia 5 o 20 del mes que correspongui. Aquesta domiciliació s'ha d'incloure en la mateixa sol·licitud d'ajornament o fraccionament.

REQUISITS PER DONAR-SE DE BAIXA COM A AUTÒNOM

Per donar-se de baixa com a autònom hi ha una sèrie de requisits que s'han de complir abans d'acudir a la Direcció Provincial de la Tresoreria General de la Seguretat Social o a l'Administració, on haurem d'emplenar el model TA.0521. Quan triem la segona opció, tenim l'obligació de comunicar a la Seguretat Social el cessament de l'activitat empresarial, ja que és l'autònom l'únic responsable de complir aquesta obligació. En cas que l'autònom no informi de la baixa del seu negoci, la Tresoreria General de la Seguretat Social pot actuar d'ofici. Si, a més, ens cal donar de baixa l'impost d'activitats econòmiques (IAE), hem d'acudir a la delegació d'Hisenda més propera.

El termini per presentar la baixa com a autònom és de 6 dies naturals, i els efectes comencen el primer dia del mes següent en què l'autònom ha donat de baixa la seva activitat empresarial. Ja és possible tramitar la baixa d'un treballador o treballadora autònom a través d'Internet, gràcies al nou sistema RED.

Quan puc donar-me de baixa com a autònom?

A continuació tens enumerats els requisits o els punts que cal tenir en compte a l'hora de **donar-te de baixa com a autònom**:

- Si l'autònom està donat d'alta en diverses activitats empresarials, quan desitgi donar-se de baixa ho ha de fer de totes les activitats, perquè si no continuarà generant pagaments en aquelles on no ha sol·licitat la baixa.
- Per tramitar el cessament de l'activitat a la Seguretat Social, l'autònom ha de donar de baixa les seves obligacions fiscals a través del model 036.
- L'autònom no ha de tenir deutes amb l'Administració, ja que, en cas contrari, no podrà procedir a la baixa.
- En aquells casos en què els autònoms, quan es van donar d'alta, tinguessin concedida una prestació per desocupació i, en el moment de donar-se de baixa, encara no han esgotat aquesta prestació, podran optar a la represa del cobrament. Per la seva banda, si l'autònom ha cotitzat prou com per rebre prestació, però encara no l'ha sol·licitada, tindrà la possibilitat de cobrar si ha tingut anteriorment una relació laboral com a assalariat i el temps transcorregut des de l'**alta com a autònom** no sigui superior a dos anys.
- Si l'autònom exerceix el càrrec d'administrador d'una entitat mercantil, ha de justificar la seva baixa en el règim especial mitjançant la presentació d'una escriptura pública en què reflecteixi els seus motius i les seves circumstàncies.
- Si el treballador o treballadora per compte propi està cotitzant en el règim especial d'autònoms durant 1 any per cobrir el cessament de la seva activitat laboral, podrà sol·licitar la prestació per cessament si reuneix tots els requisits.

QUÈ CAL FER SI NO ENS PAGUEN LA FEINA QUE HEM FET

Primer intentarem fer la reclamació personalment, per via telefònica o per correu electrònic; si no funciona, farem un requeriment.

PLANTILLES DE REQUERIMENT

Benvolguts senyors, benvolgudes senyores,

Ens posem de nou en contacte amb vosaltres en referència a les nostres anteriors comunicacions enviades en data i en data

En ambdues notificacions us instàvem a fer efectiu el pagament pendent corresponent a la factura número, emesa el passat dia per un import de euros, amb venciment el passat dia

Atès que fins al dia d'avui no hem obtingut una resposta satisfactòria per part vostra, us pregaria que fessin immediatament una transferència de l'import indicat en el següent compte bancari

En cas que no pugueu abonar aquest import, us expressem la nostra disponibilitat per negociar uns termes de pagament que es puguin ajustar a les dues parts i que solucionin aquesta situació d'impagament. Si, per contra, opteu per no pagar i no us poseu en contacte amb nosaltres, ens veurem amb l'obligació d'obrir-vos un expedient de crèdit morós i de prendre aquelles accions comercials i/o legals que estimem oportunes.

Atentament,

(Firma del responsable)
(Nom i càrrec)

Si això tampoc funciona, caldrà anar pensant a prendre altres mesures, reclamant l'impagament telefònicament o personalment o bé prenent les accions legals pertinents.

Si decidim prendre les accions legals pertinents, haurem de procedir a enviar un **requeriment a la persona deutora**, és a dir, una carta que serveixi com a prova fefaent que se li ha requerit el pagament del deute. Per tant, cal assegurar que la persona deutora rep la carta de reclamació del pagament. És més, no només cal demostrar que s'ha enviat el requeriment, sinó que també cal demostrar-ne el contingut. Això es pot fer amb un burofax o un telegrama; amb una simple carta certificada no valdria, ja que només ens confirma que hem enviat una carta, però no pas el seu contingut. D'aquesta manera, si al final optem per reclamar aquest deute per via judicial podrem demostrar davant del jutge que la persona deutora era conscient del seu deute i que tot i així no el va pagar.

Si tampoc funciona podem realitzar un procés monitori, sobretot quan les quantitats són inferiors a 1.000 euros.

PROCÉS MONITORI

El procés monitori està concebut especialment per a petits i mitjans empresaris i empresàries que necessitin utilitzar un mecanisme ràpid i bastant senzill per al cobrament, ja que en molts casos es resol en tot just unes setmanes.

Consisteix a instar el compliment judicial d'un deute econòmic vençut i no hi ha un mínim de deute establert per sol·licitar-ho. El procés comença amb una petició al jutge en què s'han d'indicar les dades personals de qui fa la reclamació i del reclamat, i una explicació de l'origen del deute. Aquesta petició va acompanyada de tota la documentació que justifiqui aquest deute.

Després de la seva presentació, el jutge ha de comprovar la veracitat del deute. En cas positiu ha d'instar la persona deutora a pagar en un termini de 20 dies. Si la persona deutora paga, s'acaba el procés. Si no paga i s'oposa al procediment, la reclamació seguirà el procediment civil que correspongui a la quantia demandada, és a dir, si és menys de 6.000 euros se celebrarà un judici verbal, i si és de més diners, el judici serà ordinari.

La tercera via és que la persona deutora ni pagui ni s'hi oposi. Aquí el jutge ha d'iniciar el procés per embargar, en un termini de 5 anys, els béns necessaris per saldar el deute. En aquest cas, també es poden reclamar els interessos i les despeses causades.

Per iniciar aquest procediment no cal que hi intervinguin advocats o procuradors, sempre que el deute sigui menor a 2.000 euros. Si supera aquesta xifra, cal que la petició porti la signatura d'un advocat i un procurador, igual que passa en els possibles recursos.

Aquest procediment es pot utilitzar per reclamar deutes a persones físiques, jurídiques, comunitats de béns o propietaris. L'única excepció són les administracions públiques.

Principi del formulari

Final del formulari

MODEL NORMALITZAT DE PETICIÓ INICIAL DE PROCÉS MONITORI

AL JUTJAT

El Sr. / La Sra. (en cas d'actuar en representació d'una entitat ha d'especificar a continuació la seva denominació social), com a representant de l'entitat, amb DNI i NIF/CIF número, domiciliat al carrer, número, pis, de la ciutat de, amb número de telèfon i domicili laboral al carrer, número, pis, de la localitat de, amb número de telèfon, amb número de fax, i amb adreça de correu electrònic, formulo RECLAMACIÓ en procés MONITORI de, més interessos i costes, contra:

El Sr./Sra amb DNI i NIF/CIF número, domiciliat al carrer, número, de la ciutat de, amb número de telèfon, amb número de fax i amb adreça de correu electrònic (en cas de conèixer altres domicilis de la persona deutora especifiqueu-los a continuació)

.....

La quantitat reclamada té origen en les relacions mantingudes per les parts i concretament a:

.....

A aquest escrit s'hi acompanya el document resultant del deute.

En atenció al que s'ha exposat DEMANO AL JUTJAT:

1r. Que es requereixi el pagament a la persona deutora perquè, en el termini de 20 dies, pagui la quantitat de, més les costes. En cas que la persona deutora no pagui el deute ni doni raons per escrit per no fer-ho, que es dicti una acta per ordenar l'embargament de béns suficients de la persona deutora per cobrir la suma de, més, que es calculen com a interessos al tipus de l'interès legal del diner (o el pactat si fos més gran) des del requeriment de pagament, més, en què també es pressuposten les costes processals.

2n. Que si la persona deutora s'oposa per escrit al-legant raons per negar-se totalment o parcialment al pagament, es convoqui les parts a judici verbal o se'm concedeixi el termini legal d'1 mes per formular la demanda de judici ordinari, demanant des d'aquest moment, per el cas d'oposició, l'embargament de béns de la persona deutora i, en el seu dia, la condemna a la part demandada al pagament de la quantitat de, més l'interès legal (o el pactat si fos més gran), des del requeriment de pagament, així com al pagament de les costes processals.

....., de de

Firma:

Relació de documents annexats:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

UN AUTÒNOM POT ESTAR DE BAIXA PER MALALTIA? (IT)

La resposta és sí, és possible que l'autònom es doni de baixa per incapacitat temporal, però amb una sèrie de condicionants que t'expliquem a continuació.

Requisits que hem de complir:

- El primer és que l'autònom té dret a la baixa sempre que estigui donat d'alta en el RETA i estigui al corrent dels pagaments a la Seguretat Social.
- Només en el cas de **malaltia comuna**, ha de tenir un mínim de 180 dies cotitzats en els últims 5 anys anteriors a la data de la baixa.
- L'autònom ha de presentar, davant la Seguretat Social o la mútua concertada, una declaració per informar quina persona gestionarà directament el negoci, o, en cas de no delegar-ho en ningú, anunciar el cessament temporal o definitiu de l'activitat.

Termini de presentació:

- Ens els 15 dies següents a la data de la baixa.
- Mentre duri la situació d'"incapacitat temporal", l'autònom està obligat a presentar la declaració cada 6 mesos.

Quina serà la quantia de la prestació?

Abans de passar a detallar la prestació en cada cas cal tenir en compte que la base reguladora és la base de cotització del treballador o treballadora corresponent al mes anterior al de la baixa mèdica, dividida entre 30. Aquesta base s'ha de mantenir durant tot el procés, incloses les possibles recaigudes, llevat que s'hagi optat en el seu moment per una base de cotització inferior. En aquest cas, s'ha de tenir en compte aquesta última.

La prestació econòmica quedaria de la manera següent:

- De 0 a 3 dies, l'import és de 0 euros.
- De 4 a 20 dies, l'import de la prestació és el 60% de la base reguladora.
- A partir del dia 21, l'import de la prestació és el 75% de la base reguladora.
- En el cas de l'accident de treball, la prestació és del 75% de la base reguladora des del dia següent al de la baixa a la feina.

Què és reconeix com a malaltia professional, accident de treball i malaltia comuna?

Les **malalties professionals**, com que no apareixen de forma immediata, poden passar inadvertides en el moment de relacionar-se amb la feina. Sovint s'acostumen a catalogar com a "malalties comunes". Perquè una malaltia es reconegui com a professional, la legislació sol requerir una relació específica i indiscutible amb la feina.

La cobertura d'accident de treball o malaltia professional és voluntària per als treballadors i treballadores autònoms, excepte per als que són econòmicament dependents, que és obligatòria, o per a aquells que tinguin activitats d'alt risc.

L'**accident de treball** és la lesió corporal que el treballador o treballadora pateix a conseqüència de la feina que realitza. En aquest cas, les lesions que es poden produir durant el trajecte habitual entre el lloc de treball i el domicili del treballador o treballadora estan exclosos per als treballadors i treballadores autònoms.

PLURIACTIVITAT DELS AUTÒNOMS

La pluriactivitat es defineix com la situació en què se fan dos activitats laborals o més que obliguen a cotitzar en més d'un règim de la Seguretat Social.

El primer que cal tenir clar és que és compatible **tenir un contracte per compte aliè** i, consegüentment, estar donat d'alta en el règim general, **i al mateix temps estar donat d'alta als autònoms i exercir com a professional en altres activitats econòmiques per compte propi**.

Quant he de cotitzar?

La teva quota d'ingrés depèn de la **base de cotització que triïs**. La base de cotització és el "sou teòric" que t'apliques com a treballador o treballadora autònom i que ve fixada pel Govern —el qual estableix un mínim i un màxim— cada any. La quota es calcula aplicant el tipus de cotització (és a dir, un percentatge determinat pel Govern per als treballadors i treballadores autònoms) a la base de cotització que hagis triat.

L'ingrés de les quotes corresponents a cada mes l'has de fer dins d'aquest mateix mes. Normalment et serà carregat al compte corrent a final de mes. Pots domiciliar el pagament a la teva entitat financera.

Bonificacions per a nous autònoms en situació de pluriactivitat.

Poden reduir la seva base de cotització de la següent manera:

- Primers 18 mesos d'alta: **fins al 50%** de la base mínima de cotització, de manera que la base per la qual podran optar els autònoms en pluriactivitat és de 442,20 euros.
- Segons 18 mesos d'alta: **fins al 75%** de la base mínima, que es quedaria, per tant, en 663,30 euros.
- En el cas que la pluriactivitat sigui a temps parcial, les bonificacions s'han de reduir al 75% i al 85%, respectivament, amb una base mínima de 751,80 euros.

No obstant això, si així ho desitgen, podran optar per una base de cotització superior fins a arribar a les bases màximes de cotització.

Els **requisits** per poder optar a aquestes quotes reduïdes són:

- Donar-se d'alta per primera vegada al règim especial d'autònoms de la Seguretat Social.
- Iniciar una situació de pluriactivitat amb motiu d'aquesta alta.

Aquesta bonificació és compatible amb qualsevol altra, com ara la **tarifa plana de 50 euros**. Encara que si s'hi té dret, l'autònom podrà triar la que prefereixi.

La Seguretat Social fixa un límit de 12.215,41 euros en pagaments realitzats com a suma de les aportacions realitzades sota dos règims. **Els que superin**

aquesta xifra tindran dret a la devolució del 50% de l'excés, sempre que compleixin els següents requisits:

- Cotitzar per contingències comunes en règim de pluriactivitat.
- Presentar el model de devolució d'ingressos indeguts (TC-13-1) a qualsevol administració de la Seguretat Social.
- Sol·licitar la devolució abans del 30 d'abril de cada any.

Exclusió de cotitzar per incapacitat temporal

La cobertura de la prestació econòmica per **incapacitat temporal** té caràcter obligatori per a les persones que es vulguin donar d'alta en el RETA, però és **opcional si et trobes en situació de pluriactivitat** i tens dret a la prestació per incapacitat temporal en un altre règim del sistema de la Seguretat Social.

També és important recordar que la cobertura de les contingències d'accidents de treball i de les malalties professionals en el RETA **té caràcter voluntari**, excepte per als treballadors i treballadores autònoms dependents i per a aquells que exerceixen una activitat professional amb un elevat risc de sinistralitat.

IRPF

El tipus de retenció per a professionals **es redueix del 19% al 15%, des de juliol del 2015 i per a l'any 2016.**

Que el tipus de retenció del 9% que s'aplica als nous autònoms durant els **3 primers anys des de l'inici** d'una activitat **sigui el 7%.**

S'han de tenir en compte els ingressos totals en el moment de fer la declaració de la renda, la suma dels rendiments tant per compte aliè com professional.

Jubilació d'autònoms amb pluriactivitat

En aquest cas, cal tenir en compte que la **dobla cotització o pluriactivitat** només pot donar dret a dues pensions sempre que es compleixin els requisits exigits **per separat** en cada règim.

Ara bé, tampoc vol dir que es perdin les cotitzacions efectuades si en un d'ells no es compleixen els requisits exigits.

Així, quan s'acreditin cotitzacions a diversos règims i no es causi dret a pensió a un d'ells, les bases de cotització acreditades en aquest últim, en règim de pluriactivitat, **poden ser acumulades** a les del règim en què es causi la pensió, **exclusivament per a la determinació de la base reguladora** d'aquesta, sense que la suma de les bases pugui excedir el límit màxim de cotització vigent en cada moment.

Pel que fa a la **pensió de jubilació**, perquè pugui efectuar l'acumulació de les bases de cotització que preveu l'apartat anterior, és necessari que s'acrediti la

permanència en la pluriactivitat durant els **10 anys immediatament anteriors al fet causant**.

LA JUBILACIÓ DE L'AUTÒNOM

La majoria dels autònoms que arriben a l'edat de jubilació obtenen unes pensions sensiblement menors a les dels jubilats que han estat contractats per compte aliè. L'explicació està en el fet que la majoria d'autònoms opta per cotitzar a la Seguretat Social per la **base mínima**, és a dir, per pagar el mínim possible. I és clar, si pagues menys, també reps menys.

Les condicions de jubilació de l'autònom en el nou sistema es calculen segons les mateixes normes genèriques que afecten tots els treballadors i treballadores:

- Edat de jubilació de l'autònom: **65 anys** i 5 mesos, que augmentarà de forma gradual fins als 67 anys fins a l'any 2027 o als 65 anys si té cotitzats com a mínim 38 anys i 6 mesos.
- S'estableix la **jubilació anticipada** voluntària per als treballadors i treballadores per compte propi a partir dels **63 anys** i amb almenys 35 anys cotitzats.
- Període mínim de cotització: **15 anys**, dels quals almenys 2 han d'estar compresos dins dels últims 15 anys de treball.
- **Quantia**: depèn de la quantitat que s'hagi cotitzat a la quota d'autònoms i del nombre d'anys cotitzats.
- Les principals **variables que s'han de considerar** són:

Edat de jubilació:

- La reforma introdueix el concepte "**carrera laboral completa** davant la Seguretat Social" per als treballadors i treballadores que hagin cotitzat **38 anys i 6 mesos**. L'edat de jubilació dels treballadors i treballadores que acumulin la carrera laboral completa serà a partir dels 65 anys. Per a la resta l'edat de jubilació es fixa en 67 anys.
- Això suposa, per la majoria dels treballadors i treballadores, ampliar l'edat de jubilació des dels 65 anys actuals fins als 67 anys el 2027. Per això s'anirà incrementant de manera progressiva 1 mes per any fins al 2018 i 2 mesos per any a partir de llavors.

Període mínim de cotització o període de còmput:

S'amplia des dels 15 anys actuals fins als **25 anys el 2027**.

Quantia de la pensió:

Depèn de la quantitat que s'hagi cotitzat a la Seguretat Social i del nombre d'anys cotitzats. L'**escala** és la base a partir de la qual s'ha d'efectuar el càlcul. Aquesta evoluciona des del 50% de la base reguladora als 15 anys fins al 100% de la base reguladora si té els anys cotitzats que correspongui en el moment de la seva jubilació.

Augment de la cotització de l'autònom amb l'edat

Fins ara la pràctica habitual de molts autònoms, a fi d'incrementar substancialment la seva pensió, era augmentar la seva cotització a la Seguretat Social a partir dels 48 anys.

La conseqüència més important per als autònoms de la reforma de les pensions és que **per aconseguir la pensió màxima han d'incrementar, a partir dels 42 anys, les seves quotes a la Seguretat Social fins a aproximadament 500 o 600 euros**. A més han de cotitzar ininterrompudament des dels 30 anys.

Titularitat del negoci:

La pensió és compatible amb el manteniment de la titularitat del negoci i amb l'exercici de les funcions inherents a la titularitat.

Compatibilitzar la pensió amb una activitat per compte aliè

Una altra de les mesures aprovades en el **decret llei de mesures per afavorir la continuïtat de la vida laboral** dels treballadors i treballadores de més edat i promoure l'envelliment actiu fa referència a la possibilitat de compatibilitzar el desenvolupament d'una activitat per compte propi amb el cobrament del 50% de la jubilació, sota la fórmula del "pensionista actiu". Fins ara aquesta possibilitat només existia per a assalariats i assalariades a temps parcial que no superaren l'SMI; ara s'estén tant a assalariats com a autònoms.

D'aquesta manera, per poder simultaniejar salari i pensió, s'exigirà haver complert l'edat ordinària de jubilació, sent el percentatge aplicable a la base reguladora a l'efecte de determinar la quantia de la pensió causada del 100%, és a dir, s'exigirà la pensió completa. A més, aquesta opció no serà possible en el cas de **jubilacions anticipades o bonificades per treballs penosos o tòxics**.

REQUISITS QUE HAN DE COMPLIR ELS AUTÒNOMS PER SOL·LICITAR EL CESSAMENT D'ACTIVITAT

Els treballadors i treballadores autònoms tenen un sistema específic de protecció per cessament d'activitat que comprèn l'abonament d'una prestació econòmica mensual per cessament d'activitat i la cotització a la Seguretat Social per contingències comunes. **En l'actualitat aquesta cobertura és de tipus voluntari.**

Requisits que han de complir:

- L'**autònom** ha d'estar donat d'alta a la **Seguretat Social**, estar al corrent de pagament de les corresponents **quotes**, així com tenir cobertes les **contingències professionals** pertinents i el **cessament d'activitat**.
- El **professional autònom** no pot haver arribat a l'edat de jubilació, tret que no tingui acreditat un **període de cotització requerit** per a això.
- A més, no hi pot concórrer cap incompatibilitat de les que preveu la **Llei 32/2010, de 5 d'agost**.
- L'**autònom** ha de tenir un **mínim de cotització** per cessament d'activitat d'almenys 12 mesos, que han de ser **seguits** i anteriors a aquest cessament, inclòs el mateix mes en què es produeixi, i el primer any no computa per sol·licitar el cessament.

El **motiu** pel qual l'autònom doni per finalitzada l'activitat empresarial ha de ser:

- **Econòmic**, tècnic, productiu o organitzatiu.
- **Pèrdua de llicència** administrativa.
- Causa de **força major**.
- Cas de **violència de gènere**.
- Divorci o acord de separació matrimonial. Ha de ser **justificat**.
- Pel que fa als motius econòmics, s'ha introduït la novetat que només demostrant i acreditant mitjançant documents **un nivell de pèrdues del 10%** és suficient (abans era del 30%).
- Finalment, l'autònom ha de subscriure el **compromís d'activitat** per mantenir la prestació per desocupació, realitzant activitats que el **Servei Públic d'Ocupació** pugui convocar. Aquestes activitats poden ser **formatives**, d'**orientació professional** o de promoció de l'**activitat emprenedora**. A més, ha de complir les obligacions pròpies especificades en els articles 17.1.g) i h) de la Llei 32/2010, de 5 d'agost.

Cessament d'activitat per motius econòmics, tècnics, productius o organitzatius

Es tracta d'una de les causes més comunes per al·legar cessament d'activitat. Són aquells motius que fan inviable prosseguir l'activitat econòmica o professional. Per poder al·legar motius econòmics, tècnics, productius o organitzatius i acreditar aquestes causes, cal presentar:

- Una **declaració jurada** en la qual s'especifiqui la causa del cessament, així com la documentació addicional que pugui donar suport i fonamentar-ne el motiu.
- Si els motius són econòmics, es pot presentar, a més, **documentació fiscal**, com les declaracions de l'IVA o un certificat de l'Agència Tributària en què es recullin els ingressos percebuts.

Perquè el cessament d'activitat per motius econòmics, tècnics, productius o organitzatius sigui admès a tràmit, ha de produir, almenys, alguna d'aquestes situacions:

Cessament d'activitat per pèrdues:

Doctrina: interpretació i abast del requisit de tenir unes pèrdues derivades de la seva activitat en un any complet en els termes esmentats, "sense computar el primer any d'inici de l'activitat".

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya considera que l'any que no es computa a l'efecte de complir el requisit de tenir pèrdues a les quals al·ludeix l'art. 5 de la llei esmentada és el "primer any complet d'activitat des del seu inici". Així doncs, per aplicació supletòria de l'art. 5 del Codi civil, s'ha de considerar que l'any no computable és l'"any complet" (de data a data) i no l'any natural".

SI és TRADE, el requisit es perdre el client principal.

Relació que s'ha establert entre els períodes de cotització i la durada de la prestació per cessament d'activitat per a l'atur de l'autònom:

PERÍODE DE COTITZACIÓ I DURADA DE LA PRESTACIÓ		
Mesos cotitzats	Durada per a menors de 60 anys	Per a més grans de 60 anys
De 12 a 17 mesos	2 mesos	2 mesos
De 18 a 23 mesos	3 mesos	4 mesos
De 24 a 29 mesos	4 mesos	6 mesos
De 30 a 35 mesos	5 mesos	8 mesos
De 36 a 42 mesos	6 mesos	10 mesos
De 43 a 47 mesos	8 mesos	12 mesos
Amb 48 mesos	12 mesos	12 mesos

La quantia de la prestació

La quantia de la prestació serà del **70% de la base reguladora** per la qual s'hagi cotitzat en els **12 mesos anteriors a la situació legal de cessament d'activitat**.